

Wednesday, 22nd August, 2018

STP sends 700 solar-enabled lamps to Kerala

ANJALI MARAR

PUNE, AUGUST 21

PUNE-BASED Science and Technology Park (STP) has shipped 700 solar-enabled lamps to flood-ravaged Kerala, earlier this week.

Indigenously developed, the lamps could be fully charged within two-and-a-half hours. The lamps could come handy at the flood-hit homes, where regular power supply is yet to be restored. STP officials said the lamps could work for six hours in normal intensity and for three hours in high intensity.

“Since the flood-hit regions are operating without power supply, our teams managed to put together 700 solar lamps developed through the incubation programme of STP. All lamps were airlifted to Coimbatore and later transported to Palakkad,” said Rajendra Jagdale, director general, STP.

Export Credit Guarantee Corporation of India Limited helped STP, operating under the aegis of Department of Science and Technology, in assembling the lamps. With specialised facility installed on these solar lamps, it will also be possible to charge mobile phones.

सामना

Wednesday, 22nd August, 2018

केरळमधील दुर्गम भागातील पूरग्रस्तांसाठी सौरदिव्यांची मदत

पुणे, दि. २१
(प्रतिनिधी) - केरळमधील
महापुरामुळे तेथील जनजीवन
उध्वस्त झाले असून, तेथील
विद्युतपुरवठाही खंडित झाला
आहे. त्यामुळे सायन्स अँड

टेक्नॉलॉजी पार्कतर्फे ७०० सोलर एलईडी दिव्यांची
मदत अॅलेप्पी जिल्ह्यासाठी पाठविण्यात आली आहे.

अॅलेप्पी जिल्ह्यातील चेंगन्नूर आणि कूटनाद या
दुर्गम खेड्यांत या सोलर एलईडी दिव्यांची मदत
पाठविण्यात आली आहे. या दिव्यांचा पुरवठा
करण्यासाठी मुंबईतील ईसीजीसी लिमिटेड या केंद्र
शासनाच्या उपक्रमाचे महाव्यवस्थापक शिवाजी
नार्वेकर यांनी आर्थिक मदत केली असून, उद्योजक
जयवंत महाजन यांनी सहकार्य केले आहे.

केरळमधील पुरामुळे अन्न, वस्त्र, औषधांची
तातडीने मदत करणे आवश्यक आहे. त्याचबरोबर
दुर्गम भागातील विद्युतपुरवठाही खंडित झाला
असल्याने सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क संस्थेतर्फे
एलईडी दिवे जेट एअरवेजने अॅलेप्पी जिल्ह्यासाठी
पाठविण्यात आले आहेत.

Sunday, 26th August, 2018

सायन्स पार्कतर्फे सौरदिवे

पुणे, ता. २५ : केरळमध्ये पावसाने थैमान घातल्यामुळे आलेल्या महापुरात लाखो लोक बेघर झाले आहेत. त्यांना देशभरातून मदत केली जात असताना सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्कतर्फे ७०० सोलर दिवे मदत म्हणून पाठविले आहेत. चेंगन्नुर आणि कूटनाद या दुर्गम खेड्यात या सोलर दिव्यांचे वाटप केले जाणार आहे. मुंबईतील ई.सी.जी.सी. लिमिटेड या संस्थेचे शिवाजी नार्वेकर यांनी आर्थिक मदत तर उद्योजक जयवंत महाजन यांनी सोलर दिवे तत्काळ उपलब्ध करून दिले. केरळमधील आयएसबीए या संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. सुरेश कुमार आणि पीएसजी कॉलेज ऑफ टेक्नॉलॉजीचे प्रकल्प अधिकारी मणिकंदन यांनी आपत्तिग्रस्त भागातील नागरिकांना या मदतीचे वितरण सुरू केले आहे.

केसरी

Pune, 27th August, 2018

केरळला आलेल्या महापुरानंतर सर्व राज्यातील वीजप्रवाह खंडित करण्यात आला आहे. वीजपुरवठा पूर्ववत होईपर्यंत आणि नागरिकांना रात्रीच्या वेळी मदत व्हावी, यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क संस्थेतर्फे केरळ येथे सातशे सौरदिवे पाठवण्यात आले आहे.

Kerala Flood Relief | Kesari (Marathi)

Sakaal | Tuesday, 24th April, 2018

पुणे शहर

२ सकाळ पुणे, मंगळवार, २४ एप्रिल २०१८

www.esakal.com

मंगळवार : वैशाख शु. ९, चंद्रनक्षत्र
आरुल्या, चंद्रराशी कर्क, सूर्योदय
६.१४, सूर्यास्त ६.५४, चंद्रोदय दु.
१.४४, चंद्रास्त रा. २.०८, भारतीय
सौर, वैशाख ४, शके १९४०.

समाज विकासासाठी हवा गावाचा पुढाकार

प्रतापराव पवार यांचे प्रतिपादन; अतिदुर्गम चांदरला ग्रामीण विकास कार्यक्रम

बेल्हे, ता. २३ : "समाज विकासासाठी प्रत्येक गावाने पुढाकार घेतल्यास समाजातील सर्व प्रश्न सुटतील व अशा ग्रामविकासाकरिता सकाळ माध्यम समूह कटिबद्ध आहे," असे प्रतिपादन 'सकाळ'चे अध्यक्ष व सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या विज्ञान आणि तंत्रज्ञान पार्कचे उपाध्यक्ष प्रतापराव पवार यांनी केले.

पुणे व रायगड जिल्ह्याच्या सीमेलागत अतिदुर्गम भागात वसलेल्या चांदर (ता. बेल्हे) येथील ग्रामीण विकास कार्यक्रमाच्या उद्घाटनप्रसंगी ते बोलत होते. या प्रसंगी विज्ञान व

तंत्रज्ञान पार्कचे अध्यक्ष दिलीप बंड, महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे, सुजाता कॉम्प्युटरचे व्यवस्थापकीय संचालक डॉ. सुमतीलाल लोढा, 'इसीजीसी'चे व्यवस्थापक शिवाजी नावेंकर, संदीप कामत, आनंद खांडेकर, जयवंत महाजन, राहुल बराडकर, सोमनाथ साखरे, अभय झुले, सुभाष कांकरिया, जिल्हा परिषद सदस्य अमोल नलावडे, बेल्ह्याचे गटविकास अधिकारी मनोज जाधव, माजी सभापती रघुनाथ कपुरे, सरपंच वैशाळी निकुंणे, शिक्षक रजनीकांत मेहे व ग्रामस्थ उपस्थित होते.

पवार म्हणाले, "सासवडच्या

पलीकडे असलेल्या पानवडी गावात दरवर्षी उन्हाळ्यात चार महिने पाण्याचे दुर्भिक्ष्य असे. त्यामुळे गावातील मुलांना विवाहासाठी मुली मिळत नाहीत, अशी तक्रार होती. गावात २५ इंच पाऊस पडूनही दुष्काळसदृश स्थिती असायची. सकाळ रिलीफ फंडाच्या माध्यमातून गावातील बुनलेल्या सर्व तळ्यांचे काम पूर्ण केले. सध्या त्याठिकाणी ४५ कोटी लिटर पाणी साठलेले आहे. तीन वर्षे पाऊस झाला नाही तरी या गावात दुष्काळ पडणार नाही."

"सकाळच्या तनिष्का

व्यासपीठाच्या माध्यमातून महिलांना एलईडी दिवे बनविण्याचे प्रशिक्षण दिले गेले. त्यातून तीन वर्षांत महिलांनी साडेचार कोटी रुपये किमतीच्या माळा बनविल्या. त्यांना मोठे आर्थिक उत्पन्न मिळाले. सकाळ रिलीफ फंडाच्या माध्यमातून जलयुक्त शिवारअंतर्गत ५०० गावांमध्ये जलसंधारणाचे काम झाले आहे. लोकसहभाग असेल तरच 'सकाळ' मदत करते. ज्या गावांना स्वतः पुढाकार घेऊन काम करण्याची इच्छा आहे, त्या गावांच्या विकासाकरिता 'सकाळ' कटिबद्ध आहे," असेही पवार यांनी नमूद केले.

ग्रामस्थांना सौर उपकरणांची भेट

डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांच्या पुढाकारातून गावातील ग्रामस्थांना या वेळी सौरऊर्जेवरील एलईडी कंदील, एलईडी घरगुती दिवे, पथदिवे, एलईडी टीव्ही, घाण्याचा पंप आदी उपकरणे देण्यात आली. तसेच जगदाळे यांच्याच पुढाकाराने सार्वजनिक सभागृहात सुरू केलेल्या ग्रामीण ग्रंथालयाचे उद्घाटन करण्यात आले.

चांदर गावातील महिला व नागरिकांना रोजगार उपलब्ध होणे गरजेचे आहे. त्याकरिता येथील रानमेवा असणाऱ्या कारंबंदाला योग्य भाव देऊन खरेदी केली जाईल. यासाठी आठवड्यातून एकदा गाडी पाठविण्यात येईल.

- दिलीप बंड, अध्यक्ष, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान पार्क

चांदर (ता. बेल्हे) : सार्वजनिक सभागृहात सुरू केलेल्या ग्रामीण ग्रंथालयाचे उद्घाटन करताना (डावीकडून) प्रतापराव पवार, शिवाजी नावेंकर, रघुनाथ कपुरे, डॉ. राजेंद्र जगदाळे व दिलीप बंड.

Sakal Times | Tuesday, 24th April, 2018

TUESDAY, APRIL 24, 2018

Sakal Times

city

sakaaltimes.com

'Onus of development lies on villages, SMG always ready to help'

ST CORRESPONDENT
reporters@sakaaltimes.com

Pune: "If each and every village takes responsibility of societal development, then all problems can be easily sorted and Sakal Media Group is always bound to contribute in such development activity," said Chairman of Sakal Media Group (SMG) Pratap Pawar, who is also the Vice-President of Science and Technology Park (STP).

Pawar was speaking at an event to unveil development works in Chan-

dar village, which is located in a remote region of Sahayadri at a distance of about 20 km from Panshet.

Dilip Band, President of STP, Rajendra Jagdale, Director General and Chief Executive Officer (CEO) of STP, Director of Sujata Computers Dr Sumatilal Lodha and others were present for the event.

Pawar said that Paanavadi village near Saswad was facing a water issue. "The village received about 25 inches of rainfall despite which the village was facing a water crisis. Through Sakal Relief Fund, all lakes

were again brought to life and now about 45 crore litres water is conserved. The village can go without water for at least three years," added Pawar.

Pawar also highlighted a similar initiative of social development in which women from Kolhapur were trained to make LED lamps, which was undertaken as part of the 'Tanishka' initiative.

"The women were able to earn around Rs 2.5 lakh per year and produced LED lamps of more than Rs 4 crore. Work of Jalyukta Shivaar was completed in

about 500 villages. SMG is always committed towards villages ready for social development," added Pawar.

Dilip Band, President of STP, said that there is need for economic development in the village and so vehicles will be sent on a weekly basis to Chandar village to help locals in transportation of goods. Rajendra Jagdale, Director General and Chief Executive Officer of STP, has helped in building a library, a multi-purpose hall and facilities of utilising solar power in the village. The village has about 50 households.

Sakal Times

DEVELOPING VILLAGES: Chairman of Sakal Media Group (SMG) Pratap Pawar, who is also Vice-President of Science and Technology Park (STP), speaks at the launch of various social initiatives in Chandar village, about 80 km from Pune on Monday.

Times of India | Tuesday, 24th April, 2018

Dawn of hope in village of India's loneliest school kid

Ardhra.Nair@timesgroup.com

Pune: Until a month ago, the only visitor to Chandar in Velhe taluka was a zilla parishad school teacher who would come to the village every day to guide his lone student.

Monday's was a different story as dressed in their best, the villagers of Chandar had gathered to welcome several visitors — retired Armed forces and Indian Administrative Services officers, businessmen and local politicians—for the inauguration of the newly constructed community hall.

Besides the hall that would have an LED TV, facilities such as solar lanterns, lights for homes, a water storage tank with solar pumps and a library also became a reality in the village located over 100km from here.

Forest department and zilla parishad officials pledged that a proposal for a "pucca" road and electricity line has been sent to the government and work will start soon.

On March 25, **TOI** was the first to report about the abject poverty and lack of basic facilities in Chandar and the grit of Rajnikant Mendhe (29), who would reach the village following a 12-km trek through the hills with 400ft drops on either side to teach Yuvraj Sangale (8), his only student.

"After reading the **TOI** report, our team from Science and Technology Park, along with some of our incubate companies, visited Chandar in the first week of April to ascertain what we could do. The biggest problem in Chandar village is access. It is extremely difficult to reach the village because of the slippery road through the treacherous terrain of the Sahyadri ranges," said

REASONS TO CHEER

Pic: Aditya Waikul

Women in the village were happy to learn that they can finally have water and lights at home. Till the other day, they had to walk quite a few kilometres to fetch water from the only well on the outskirts of the village

TOI report on March 25, 2018

FACILITIES IN SIGHT

- Solar LED lanterns, home lamps and street lights
- LED TV and solar water pump
- Water storage tank and pipeline
- Village library & a multipurpose community hall

id Rajendra Jagdale, director general and CEO of Science and Technology Park, Pune.

Jagdale got in touch with startups and industry partners and decided to complete the mission within a month. "When we told the villagers what we want to do, they came in big numbers and helped in digging, construction activity and improving the road condition. Our aim is to reduce the socio-economic vulnerabilities of the villagers. We also want people to know that if they come together and use technology properly, they can make a difference to the neglected communities in a very short time," he said.

Science and Technology

Park, Pune is one of the Science and Technology Entrepreneurs Parks set up in 1986 by the National Science and Technology Entrepreneurship Development Board of the department of science and technology on the Savitribai Phule Pune University campus.

Women of the village, who had to walk all the way to the outskirts to fetch water from a well till now, were the happiest with the development. "My life has gone into this. It becomes difficult during summer. I am happy that the days will change once the water tank is in place and a pipeline is laid. Women like me will not have to struggle like earlier days," said Tai Sangale.

हृदय विकाराचा पूर्वसूचना मिळणार

हार्ट जेनेटिक टेस्टद्वारे शक्य होणार

मीनाक्षी गुरव : सकाळ वृत्तसेवा

पुणे, ता. १४ : उच्च रक्तदाब, हृदय विकार हे काही वर्षापूर्वी पन्नाशी गाठल्यानंतर उद्भवणारे आजार आता अवघ्या पंचविशीतील तरुणांमध्येही वेढा घालत आहेत. म्हणून आजकाल कमीत कमी वयापासून 'डाएट फॉलो' केलं जातंय, पण त्याचबरोबर आनुवंशिकतेने आपल्याला भविष्यात उद्भवणाऱ्या हृदय विकाराच्या धोक्याची पूर्वकल्पना मिळाल्यास? आश्चर्य वाटतंय ना! पण आता 'कार्डिओ व्हॅस्कुलर असेसमेंट टेस्ट' म्हणजे सोप्या भाषेत सांगायचे झाल्यास 'हार्ट जेनेटिक टेस्ट' या आरोग्य तपासणीद्वारे भविष्यात उद्भवणाऱ्या हृदय विकाराच्या धोक्याची पूर्वसूचना मिळणे शक्य होत आहे.

'सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी पार्क'च्या आयुजेन बायोसायन्सेस प्रायव्हेट लिमिटेडने ही अनोखी आरोग्य तपासणी बाजारात आणली आहे. हृदय विकारांशी संबंधित या आरोग्य तपासणीतून आनुवंशिकतेने आपल्याला उद्भवू

शकणाऱ्या हृदय विकारांची माहिती मिळणार आहे. यातून वेळीच उपचार सुरू करणे, आजार होऊ नये म्हणून खबरदारी घेणे, असे उपाय करणे शक्य होणार आहे.

'आयुजेन'चे संस्थापक-संचालक मनीष पुंगलिया म्हणाले, "जन्माला आल्यानंतर आई-वडील अशा दोघांकडून जीन्सच्या दोन कॉपीज आपल्या शरीरात येतात. परिणामी आनुवंशिकतेने जीन्समधील बदलांमुळे काही आजारही आपल्या शरीरात प्रवेश करतात. थोडक्यात एका पिढीकडून दुसऱ्या पिढीकडे जाणारे आजार यातून समजणार आहेत. उच्च रक्तदाब, मधुमेह, लठ्ठपणा, उच्च कोलेस्टेरॉल यांसह हृदयाशी संबंधित अन्य आजार आनुवंशिकतेने उद्भवण्याची शक्यता असते. आनुवंशिकतेने जवळपास ३० ते ४० टक्केच आजार होऊ शकतात. माणसाच्या शरीरातील गुणसूत्रे आणि 'जीन्स'मधील बदलांवरून आगामी काळात संबंधित माणसाला आनुवंशिकतेने उद्भवू शकणाऱ्या आजाराची पूर्वकल्पना मिळणे, हे या आरोग्य तपासणीद्वारे शक्य झाले आहे."

कोलेस्टेरॉलचे प्रमाण वाढलेल्या रुग्णांवर उपचार करताना हार्ट जेनेटिक टेस्ट उपयुक्त ठरते. संबंधित रुग्णाला सुरू असलेली औषधे त्याच्या शरीराला उपयुक्त आहेत किंवा नाही, तसेच सुरू असलेले औषधांचे प्रमाण कमी-अधिक केल्यास रुग्णांच्या आरोग्यावर काय परिणाम होईल, हे या आरोग्य तपासणीद्वारे कळते.

- डॉ. मनोज दुरडुराज,

सल्लागार, हार्ट ट्रान्सप्लान्ट सर्जन आणि पेडियाट्रिक हार्ट सर्जन

WWW.INDIANEXPRESS.COM

THE INDIAN EXPRESS, TUESDAY, JUNE 26, 2018

Soon, vehicle to recycle plastic waste at source

Science and Technology Park planning to roll out Mobile Plastic Recycling Units in the city

ANJALI MARAR
PUNE, JUNE 25

HEAPS OF garbage — particularly polythene bags, bottles and wrappers — lying along the roads have been a common sight for people driving in or out of Pune, leaving a shabby impression about Maharashtra's second largest city.

The move will be crucial for plastic waste management, as the ban is in place since June 23.

But soon, it may be a thing of the past, with city-based (STP), operating under the Department of Science and Technology (DST), planning to roll out Mobile Plastic Recycling Units in the city.

The move will be crucial for the city's plastic waste management after the state government banned the manufacture, stock, sale and distribution of any kinds of plastic and thermocol products, which came into implementation on June 23.

Rajendra Jagdale, director general of STP, told *The Indian Express*: "While ban on plastic

is being implemented... what will happen to the plastic items and waste that will get collected remains a serious concern. We have designed a plastic recycling unit that will go to dumping sites and dispose off the plastic items at the source."

The biggest advantage, according to the STP teams, is that the facility will ease the transportation and segregation problems, often cited as key hurdles in plastic disposal.

Another reason for such an initiative is that not all Indian states have banned the use of plastic, meaning that there are high chances for plastic waste

collected within Maharashtra to be transported outside, where it is still legal for use.

"We plan to burn the plastic waste inside the retrofitted gasifier that will function as an incinerator. The vehicle will regularly ferry along the city outskirts, where most plastic wastes are disposed off carelessly by passers-by. Since these roads are often outside the corporation limits, they lay unattended for long," added Jagdale, who confirmed that the service by STP will be on a voluntary basis and will be cost-effective.

While the vehicle and technology is ready, it will not be

long before the mobile recycler will be rolled out, said the STP team members.

With the initial focus on covering roads located outside the city limits, like the highways leading to neighbouring cities, STP will be writing to the Pune district collector with regards to the proposal. The team also plans to work within the two civic bodies in the city.

In a similar effort to keep the city clean, vehicles under Adar Poonawala Clean City initiative were introduced in Pune. The vehicles have been clearing fine dust and litter, found along city roads.

LANDFILL SITE TO BE RECLAIMED

Phaltan to show the way in waste management

ANJALI MARAR
PUNE, JULY 9

IN A first, a plan is under way to reclaim about 13.5 acres of landfill sites in the Phaltan municipal council in Satara district. Alongside, the authorities have mounted efforts to improve waste management across the 16 municipal councils in the district following the recent ban on plastic in the state.

With the state government putting a permanent cap on allocating any more land for land-

fill sites, the authorities are exploring ways to reclaim the existing sites.

In a recent meeting, Maharashtra Legislative Council chairman Ramraje Nimbalkar met a team of experts from the Pune-based Science and Technology Park (STP), which submitted a proposal in this regard.

The facility that will come up at Phaltan, located about 100 km from Pune, will offer "end-to-end solution of waste processing", a technology developed by experts at STP. "The project is aimed at reclaiming the landfill sites in

Satara. While the main plant, a gasifier, will be set up in Phaltan, supporting infrastructure will be installed at the other municipal councils. We want to make Phaltan a model site in waste management for the state," Rajendra Jagdale, director general, STP, told *The Indian Express*.

At the Phaltan plant, several gasifiers, each able to process 5 tonnes of waste per hour, will incinerate and process dry waste. There will be a bio-gasifier to process the wet waste. (It is estimated that 7 tonnes of biodegradable waste is gener-

ated in Phaltan alone daily).

Besides, the hot air generated by the gasifiers will be used to melt banned plastic waste, in turn providing petrol or diesel-grade fuel to operate the gasifiers, said Jagdale.

"It is estimated that about 80,000 tonnes of waste needs to be treated and, at the present rate, we are hopeful of reclaiming the landfill sites in four years," he said.

As 15 councils will only have plastic melting facility, other waste generated will be transported to the Phaltan facility.

The Indian EXPRESS Tue, 10 July 2018
epaper editions epaper.indianexpress.com/c/30234015

गर्भाशय के कर्क रोग के पूर्व जांच की सुविधा मसीही अस्पताल में उपलब्ध

धमतरी(प्रखर)। ईसीजीसी लिमिटेड मुंबई भारत सरकार उद्यम के सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर) उपक्रम अंतर्गत तथा साइंस एण्ड टेक्नोलॉजी पार्क पुणे, विज्ञान तथा प्रौद्योगिकी विभाग भारत सरकार समर्थित संस्था द्वारा धमतरी मसीही अस्पताल में गर्भाशय मुख के कर्क रोग के पूर्व जांच की सुविधा 5 जुलाई को उद्घाटन कर इसे आरंभ किया गया है।

इस प्रकल्प के उद्घाटन समारोह में साइंस एण्ड

टेक्नोलॉजी पार्क पुणे की ओर से विकास पवार प्रकल्प संयोजक तथा साइंस एण्ड टेक्नोलॉजी पार्क की इंक्यूबेटी कंपनी आयुजेन वायो साइंस के मनीष पुगलिया, अभय वैद्य और धमतरी मसीही अस्पताल के मेडिकल सुप्रीडेंट डॉ. संदीप पटौदा, स्मिता रामाकुमार, डॉ. एस नेताम, डॉ. नीरज नेताम, डॉ. एरा कलाउडिस एवं धमतरी मसीही अस्पताल स्टाफ समेत अनेक लोग मौजूद थे। ईसीजीसी लिमिटेड मुंबई के सौजन्य

और साइंस एण्ड टेक्नोलॉजी पार्क पुणे विज्ञान तथा प्रौद्योगिकी विभाग भारत सरकार समर्थित संस्था द्वारा यह जांच छत्तीसगढ़ में पहली बार धमतरी जिले में मुफ्त उपलब्ध कराई जा रही है। इस प्रकल्प के माध्यम से धमतरी मसीही अस्पताल एवं गांव में शिविर आयोजित कर मुफ्त में जांच की जायेगी। यह प्रकल्प दो से तीन महीनों तक चलेगा।

सकाळ

बेरोजगारी

बेरोजगारी कमी करण्यासाठी आपण काय सुचवाल?
आम्हाला कळवा

व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या खासगी संस्थांमधील प्रवेशक्षमता वाढलेल्या आहेत. त्या पूर्णांशाने भरून आर्थिक गणिते साधण्यासाठी या संस्थांचा आटापिटा चालतो. विद्यार्थी संख्या कायम राखण्यासाठी प्रश्नपत्रिका सोप्या काढणे आणि निकाल चांगले लावण्यासाठी प्रयत्न केले जातात. विद्यापीठांना त्यासाठी भाग पाडले जाते. या दुष्टचक्रात शिक्षण अडकले आहे. याचा अंतिमतः फटका मात्र पदवी घेऊन बाहेर पडणाऱ्या विद्यार्थ्यांना बसतो आणि तो बेरोजगार ठरतो.

इंटरनशिप सक्तीची हवी

डॉ. गजानन एकबोटे

- ◆ विद्यार्थी हा पदवी वा पदव्युत्तर पदवीचा असो त्याला दरवर्षी शिकाऊ उमेदवारी (इंटरनशिप) सक्तीची केली पाहिजे.
- ◆ प्राचार्य, शिक्षक

यांना उद्योगांतील तज्ञांकडून कौशल्य विकासासाठी प्रशिक्षित करण्याची गरज. प्राध्यापक आणि विद्यार्थ्यांबरोबर त्यांचा नियमित संवाद घडवून आणला पाहिजे. अनेक अभ्यासक्रम कालबाह्य आहे, त्यांचा आढावा घेऊन त्यांची फेररचना आता काळाची गरज आहे.

(डॉ. एकबोटे हे प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष आहे.)

प्रयत्नांची कमतरता

डॉ. राजेंद्र जगदाळे

- ◆ रोजगारनिर्मितीसाठी केवळ इंडस्ट्रीचा विचार करून चालणार नाही. शिक्षण आणि संशोधन व विकास क्षेत्रातही रोजगारनिर्मितीचा विचार

व्हायला पाहिजे. शिक्षण व्यवस्थेत उद्योगांचा सहभाग वाढवावा लागेल. महाविद्यालये, शिक्षण संस्थांनी त्यासाठी उद्योगांकडे जावे. उद्योगांनी पुढे येत सेंटर फॉर इनोव्हेशन, इन्व्हेन्शन अँड इन्व्हेन्शनची उभारणी केली पाहिजे. (डॉ. जगदाळे हे पुणे विद्यापीठातील सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे महासंचालक आहेत.)

शिक्षण व्यवस्थेचे चुकते कुठे?

- ◆ अभ्यास मंडळावर उद्योगांतील तज्ञांना अत्यल्प प्रतिनिधित्व दिले जाते.
- ◆ व्यावसायिक अभ्यासक्रम ८०:२० पॅटर्नमध्ये कोंबून टाकले आहे. प्रात्यक्षिकांपेक्षा सैद्धांतिक (थिअरी) शिकविण्यावर अधिक भर.
- ◆ प्रत्येक शैक्षणिक सत्रात अध्यापनाचे ९० तास भरलेच पाहिजे, या चाकोरीत शिक्षण बांधून टाकले आहे. अध्यापनाचे तास ठरलेले आहेत.
- ◆ दरवर्षी विद्यार्थ्यांनी प्रत्यक्ष उद्योगांमध्ये जाऊन अनुभव किती घ्यायचा, याचा प्रमाण अजूनही निश्चित नाही.
- ◆ उद्योगांबरोबर संपर्काची यंत्रणा बहुतांश शिक्षण संस्थाकडे नाही.
- ◆ विद्यार्थ्यांना शिकविण्याची पद्धती अजूनही 'चॉक अँड टॉक' पद्धतीची. उपयोजित पद्धतीचा अंतर्भाव त्यात केला जात नाही.
- ◆ खासगी महाविद्यालयांची संख्या अधिक असल्याने अधिकाधिक विद्यार्थी उत्तीर्ण होण्यासाठी अंतर्गत परीक्षांमध्ये भरघोस गुण देण्याची प्रथा.
- ◆ निकाल चांगले लागण्यासाठी प्रश्नपत्रिका सोप्या काढल्या जातात. त्याचे मूल्यमापनही गुणवत्तापूर्ण केले जात नाही.

Pune, Pune-Today
25/07/2018 Page No.1

Gadgil's project, for which he has applied patent, could be the one-stop solution for all of the city's plastic woes

PMC sets stage for new tech to manage plastic

Local player offers to melt plastic into crude and synthetic gas with zero emission; pilot to start at Ghole Road ward

Sanchita.Das@timesgroup.com

TWEETS @ThePuneMirror

With the plastic ban in place, Pune Municipal Corporation (PMC) officials say it has been able to cut down the plastic in the garbage it handles by only 25-30 tonnes out of the total 250-300 tonnes of plastic waste the city generates in a day. With plastics not exactly disappearing from the garbage just yet, the civic body is scouting for a sustainable technology that would not embarrass it as Rochem and Hanjer did in the past. After much vacillation, PMC's solid waste management department has decided to experiment with a new technology at its Ghole Road ward.

This technology provided by a local player — GD Environmental Pvt Ltd — offers to work at the ward level, producing its own electricity from the heat of waste burnt, promising zero emission. Using the pyrolysis process it proposes to reduce the waste plastic into 'drop in fuel' (an exact substitute for High Speed Diesel or HSD), HSD itself, synthetic gas (syngas), carbon and a solvent that can melt thermocol or used as roof sealant.

"The technology they have been running seems self-sustaining and operates with zero emission. Also, its requirement of space is only 200 square feet to process 500 kg of plastic, so we are looking at an installation of the system at Ghole Road in a couple of weeks. This will be a demo installation to understand the technology and what it brings to the table," Suresh Jagtap, deputy commissioner, PMC solid waste told *Mirror*.

He admitted that the repeated agitation at Urali Devachi and Phurshungi and the inability to find acceptance elsewhere for new processing unit, is pushing the civic body to explore new technologies to resolve the situation. "People are coming forward with their solutions but few have been able to deliver on their promises," he explained.

Working out of two sheds at the Kamla Shankar Industrial Complex, Pirangut, G D Environmental has been processing 500 kg of plastic. The dry waste that cannot be recycled is pressed into a gasifier that burns them to produce heat. This gener-

ates about 18 kw per day, which is used for melting plastic into congealed blocks for further processing. Both the fly ash from the burnt waste and the carbon produced after pyrolysis are used to make hardy bricks. The syngas is being marketed to genset manufacturers as combustion fuel.

"I took up the challenge when Prime Minister Narendra Modi proposed importing technology for processing plastic in 2014. Unlike the foreign technologies, we are dealing with unsegregated garbage. I also scaled down processing capacity so it can offer on-site solutions. Today we have portable plastic pyrolysis plant that can work with just 20 kg of garbage and we can scale up to five tonnes in a static plant," informed Ajit Gadgil, partner of GD Environmental, who collaborated with his cousin Abhijit Datar to set up the company.

Gadgil has applied for patent for the pyrolysis plant, his gasifier as well as the end application. "Our emission-free process has already been certified by labs authorised by CPCB, however, its nod to the sustainability of our technology can open doors to a pan-India market," Gadgil explained.

The company, which went into incubation six months ago with Science and Technology Park, Pune, and is being funded under the Nidhi Prayas scheme. Speaking to *Mirror*, SciTech Park's group director, Vikram Saraph underscored, "The scalability, modularity and ease of use makes the gasifier and the plastic melting units highly versatile and suitable for applications at the gram panchayat level as well as the city level. The mobile unit will be extremely useful for servicing village clusters."

Besides PMC, there have been efforts made to sell the technology to Pune and Satara Zilla Parishads. "We have received favourable feedback from both. A landfill mining and remediation proposal is also being worked on for Phaltan City, Satara district," Saraph added.

"We are looking at technologies that promise scalability and do not consume too much power, even as we have started using plastic in our tar for the roads and have already turned 217 of our 1,500 villages plastic-free," informed Dr Kailas Shinde, CEO of Satara zilla parishad.

Satara, Thursday, 13th September, 2018 (Page 04)

सातारा जिल्हा होणार आता कचरामुक्त

(पान १ वरून) सीमा दमदरे, सातारा जिल्ह्यातील नगर परिषदांचे नगराध्यक्ष, मुख्याधिकारी, आरोग्य सभापती व सदस्य उपस्थित होते.

या बैठकीतील निर्णयानुसार प्लॉस्टिक अथवा थर्माकोल सारख्या घटकांना वितळवण्याचे संयंत्र बसविण्यात येणार आहे. त्यातून जे अशुद्ध तेल पदार्थ व उपपदार्थ निर्माण होतील त्यापासून उच्च दर्जाचे तेल व जैविक इंधन उत्पादित केले जाणार आहे. उपरोक्त प्रस्तावित यंत्रणेपासून पुढे औष्णिक विद्युत निर्माण करण्यात येणार आहे. जैविक खते, जैवीकलचर, निर्जलीकरण केलेले जैव द्रव्यमान याचे उत्पादन होणार आहे.

घनकचरा व्यवस्थापनाचे प्रस्थापित स्थळ व अनुषंगीक इतर प्रक्रियास्थळे योग्य अशा भौगोलिक ठिकाणी स्थापित केली जाणार आहेत. जिथे जैव इंधन, जैव तेल पदार्थ निर्माण होतील असे मध्यवर्ती प्लॉस्टिक प्रक्रिया केंद्र वाई अथवा खंडाळा परिसरात स्थापित केले जाणार आहे. प्रत्येक क्षेत्रातील घनकचरा व्यवस्थापन प्रक्रिया केंद्र स्थानिक पातळीवर जैव कचरा प्रक्रियेसाठी परिपूर्ण राहणार आहे. पुनर्प्रक्रिया न होणाऱ्या

कचऱ्याला वितळवून दररोज अंदाजे १० टन कचऱ्यापासून तैलपदार्थ व इतर उपपदार्थ निर्मातीसाठी मध्यवर्ती प्रक्रिया केंद्राकडे पाठविला जाणार आहे.

सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क, पुणे ही संस्था नवउद्योजकांच्या उत्कृष्ट, नाविष्यपूर्ण तंत्रज्ञानाला सर्वांगीण मदत देवून संवर्धित करत आली आहे. केंद्राच्या विज्ञान, तंत्रज्ञान विभागाच्या निधीप्रयास योजनेंतर्गत हे तंत्रज्ञान विकसीत करण्यात आले आहे. सातारा जिल्ह्याच्या एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पाला सर्व बाबींचा लोकोपयोगी फायदा असल्याने व त्यातील तंत्रज्ञानाचा एकात्मिक उपयोग समाजास मोठ्या प्रमाणावर होणार आहे. हा प्रकल्प विकसित होण्यासाठी सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कने सर्वतोपरी सहाय्य केले आहे. उपरोल्लेखीत तंत्रज्ञानातील जैविक मिथेन प्रक्रिया घटक हे प्रतिदिन किमान १० किलोग्रॅम ओल्या कचऱ्यावर आणि जास्तीत जास्त ५ टनापर्यंत प्रक्रिया करण्यात येणार आहे. सुक्या कचऱ्यापासून फर्नेस आईल तयार करण्याबाबत प्रत्येक नगर परिषदेने प्रक्रिया केंद्र उभारावे, अशी सूचना ना.रामराजे नाईक निंबाळकर

यांनी या बैठकीत केली. दरम्यान, उपस्थित अधिकाऱ्यांनी याबाबत त्वरित कार्यवाही करून प्रत्येक नगर परिषदेमध्ये असे केंद्र सुरु करण्यास सहमती दर्शविली आहे.

पुढारी

ग्रॅव्हड खणवने एकमेव नि.पु.स व नि.भौ.स दैनिक

Satara, Thursday, 13th September, 2018 (Page 01)

सातारा जिल्हा होणार आता कचरामुक्त ना. रामराजेचा पुढाकार : प्रत्येक पालिकेत कचऱ्यावर होणार प्रक्रिया केंद्र

फलटण : प्रतिनिधी

राज्यभर प्रामुख्याने शहरी भागात कचऱ्याची विल्हेवाट ही मोठी समस्या निर्माण झाली आहे. या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र विधान परिषदेचे सभापती ना. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या प्रयत्नातून ओल्या व सुक्या

उभारण्यात येणार आहेत. त्यातून फर्नेस ऑईल आणि ऊर्जा निर्मितीचा

कचऱ्यावर प्रक्रिया करणारी केंद्रे सातारा जिल्ह्यातील प्रत्येक नगर परिषद क्षेत्रात

प्रस्ताव पथदर्शी प्रकल्प म्हणून सातारा जिल्ह्यात राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

विधान परिषद सभापती ना. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या दालनात झालेल्या बैठकीत सातारा जिल्ह्यातील घनकचरा व्यवस्थापनासाठी महाराष्ट्र शासनाद्वारे एकात्मिक घनकचरा

व्यवस्थापन आणि नावीण्यपूर्ण तंत्रज्ञानाच्या साहाय्याने अभिनव प्रक्रिया प्रस्तावित करण्यात आली आहे. या बैठकीत नगर विकास खात्याचे सचिव, पर्यावरण सचिव अनिल डिगीकर, प्रदुषण नियंत्रण मंडळ सदस्य सचिव अनबलगम, स्वच्छ भारत अभियान कार्यकारी संचालिका पान ४ वर ▶

कर्मवीरांमुळे देशाच्या शिक्षण व्यवस्थेला दिशा खा. शरद पवार : 'रयत'मुळे ग्रामीण भागातील गुणवत्तेला संधी

सातारा : प्रतिनिधी

शिक्षणापासून वंचित राहणाऱ्या उपेक्षित घटकांना ज्ञान देण्यासाठी कर्मवीर अण्णांनी संपूर्ण आयुष्य वेचले. त्यामुळे ग्रामीण भागातील गुणवत्तेला संधी मिळाली तसेच देशाच्या शिक्षण व्यवस्थेला योग्य दिशा लाभली. महाराष्ट्राच्या शैक्षणिक चळवळीत कर्मवीरांचे योगदान मोलाचे आहे, असे गौरवोद्गार रयत शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष व राष्ट्रवादीचे नेते खा. शरद पवार यांनी काढले.

रयत शिक्षण संस्थेचे संस्थापक पदाभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या १३१ व्या जयंतीनिमित्त आयोजित केलेल्या कार्यक्रमात ते बोलत होते. यावेळी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितिन करमळकर, सिक्कीमचे माजी राज्यपाल श्रीनिवास पाटील, आ. शशिकांत शिंदे, जि.प. अध्यक्ष संजीवराजे नाईक निंबाळकर, प्रा. डॉ. एन. डी. पाटील, चेअरमन डॉ. अनिल पाटील, व्हाईस चेअरमन अॅड. भगीरथ शिंदे, सुजीत

कर्मवीर जयंती कार्यक्रमात बोलताना खा. शरद पवार, व्यासपीठावर डॉ. एन. डी. पाटील, डॉ. नितिन करमळकर, श्रीनिवास पाटील, डॉ. अनिल पाटील व इतर.

जगधने, प्रभाकर देशमुख उपस्थित होते.

खा.शरद पवार म्हणाले, २०१८ हे साल रयत शिक्षण संस्थेच्या आणि महाराष्ट्राच्या शैक्षणिक चळवळीच्या दृष्टीने महत्वाचे आहे. दि. ४ ऑक्टोबर रोजी संस्था १०० व्या

वर्षात पदार्पण करत आहे. नवनीत उपक्रम हातामध्ये घेण्यात येणार आहेत. इन्व्हेशन, इनोव्हेशन आणि इन्स्ट्रुक्शन या तीन क्षेत्रांमध्ये काम करण्यासाठी टाटा टेक्नालॉजी सिंगापूर यांच्याबरोबर संस्थेने करार केला असून ज्ञानाबरोबर तंत्रज्ञानालाही संस्थेने

प्राधान्य देण्याचा कृती कार्यक्रम प्रत्यक्ष सुरू केला आहे. खारघर नवी मुंबई, हडपसर पुणे व सातारा, अहमदनगर येथे ४ सेंटर उभारली जाणार आहेत. या सेंटरच्यामार्फत नवउद्योजकांना ट्रेनिंग देणे, उच्चदर्जाच्या तंत्रज्ञानांना मार्गदर्शन करणे, नवनिर्मिती करणाऱ्या

ना. जावडेकरांची शंका : खा. शरद पवारांचे स्पष्टीकरण

केंद्रीयमंत्री ना. प्रकाश जावडेकर यांना रयत शिक्षण संस्थेच्या दि. ४ ऑक्टोबर रोजी होणाऱ्या शताब्दीसोहळा कार्यक्रमास येण्याचे निमंत्रण दिले असून ते त्यांनी स्वीकारले आहे. मात्र, रयत शिक्षण संस्था निधी मागेल अशी त्यांनी शंका उपस्थित केली होती. यावर आम्ही तुमच्याकडून संस्थेला योग्य दिशा मिळावी यासाठी तुम्हाला निमंत्रित केले आहे. आम्ही तुम्हाला कोणताही निधी मागणार नसल्याचे खा. शरद पवार यांनी सांगितले.

उद्योजकांना व्हेचरशिप देणे हा सगळा कार्यक्रम या सेंटरच्यावतीने घेतला जाणार आहे. कर्मवीरांनी समाजातील सामान्य कुटुंबातील मुलांच्या शिक्षणाचा विचार केला व त्यासाठी आपले संपूर्ण आयुष्य वेचले. त्यामुळे गेली १०० वर्षे समाज संस्थेच्या पाठीमागे ठामपणे उभा आहे.

डॉ. नितिन करमळकर म्हणाले, पुणे विद्यापीठाने कर्मवीर अण्णांना डी.लीट पदवी देवून विद्यापीठाचाच सन्मान उंचावला आहे. खरे तर एका नामांकित विद्यापीठाने कर्मवीरांसारख्या चालत्या बोलत्या विद्यापीठाला दिलेली ही पदवी आहे.

कर्मवीरांचा विचार मध्यवर्ती ठेवून शिक्षणाचा दर्जा उंचावण्यासाठी आपण प्रयत्न केले पाहिजेत.

चेअरमन डॉ. अनिल पाटील यांनी संस्थेच्या कार्याचा आढावा सांगितला. कार्यक्रमास रयतचे पदाधिकारी, शिक्षक, विद्यार्थी, पालक उपस्थित होते. सचिव डॉ. भाऊसाहेब कराळे यांनी प्रारंभिक केले. सहसचिव डॉ. विजयसिंह सावंत यांनी आभार मानले. प्रा. डॉ. शिवलिंग मेनकुदळे यांनी सूत्रसंचलन केले. कार्यक्रमापूर्वी सातारा शहरातून शोभायात्रा काढण्यात आली. यावेळी विविध चित्रथांचा सहभाग होता.

‘रयत’ला स्वतंत्र विद्यापीठाची मान्यता देणार ना. प्रकाश जावडेकर : संस्थेच्या शताब्दी महोत्सव सोहळ्याचा शुभारंभ

सातारा : प्रतिनिधी

रयत शिक्षण संस्थेने प्राथमिक शाळा, हायस्कूल तसेच मोठ्या प्रमाणावर कॉलेजेस उभी केली. शैक्षणिक काम करताना ‘रयत’ने गुणवत्तेवर भर दिला. त्यामुळे आता रयत शिक्षण संस्थेचे स्वतंत्र विद्यापीठ निर्माण झाले पाहिजे. त्या अनुषंगाने ‘रयत’चे हे स्वतंत्र विद्यापीठ करण्यास मंजुरी दिली जाईल, अशी घोषणा केंद्रीय मनुष्यबळ विकास मंत्री ना. प्रकाश जावडेकर यांनी केली.

रयत शिक्षण संस्थेचा ९९ वा वर्धापन दिन व शताब्दी महोत्सव सोहळ्या कर्मवीर समाधी परिसरात पार पडला. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून ते बोलत होते. अध्यक्षस्थानी संस्थेचे अध्यक्ष खा. शरद पवार होते. माजी राज्यपाल श्रीनिवास पाटील, आ. शशिकांत शिंदे, आ. दिलीप वळसे-पाटील, आ. विश्वजीत कदम, पुणे सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे

सातारा : रयत शताब्दी महोत्सवप्रसंगी बोलताना ना. प्रकाश जावडेकर. त्यावेळी व्यासपीठावर खा. शरद पवार, श्रीनिवास पाटील, आ. शशिकांत शिंदे, आ. विश्वजीत कदम, डॉ. अनिल पाटील, अॅड. भगीरथ शिंदे, प्रा. डॉ. एन. डी. पाटील व इतर.

महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे, टाटा टेक्नॉलॉजीचे आनंद भंदे, पुणे पोस्टमास्तर जनरल कर्नल एस. एफ. एच. रिजवी, संस्थेचे चेअरमन डॉ. अनिल पाटील, व्हा. चेअरमन अॅड.

भगीरथ शिंदे, सचिव प्राचार्य डॉ. भाऊसाहेब कराळे, माजी चेअरमन प्रा. डॉ. एन. डी. पाटील, माजी आयुक्त दिलीप बंड, माजी आयुक्त प्रभाकर देशमुख यांची प्रमुख उपस्थिती होती.

ना. प्रकाश जावडेकर म्हणाले, म्हणाले, लोकमान्य टिळक, गो. ग. आगरकर, कर्मवीर भाऊराव पाटील, डॉ. पंजाबराव देशमुख, डॉ. बापूजी साळुंखे यांनी शैक्षणिक कार्य केले.

कर्मवीरअण्णांचे स्वप्न पूर्ण होणार : खा. शरद पवार

खा. शरद पवार म्हणाले, ‘रयत’ विद्यापीठ व्हावे हे कर्मवीरांचे स्वप्न असल्याचे सांगत या विद्यापीठाला मान्यता देणार असल्याचे जावडेकरांनी सांगितले. मी त्यांच्याशी चर्चा केली. त्यांच्याकडून विद्यापीठ मान्यतेचे पत्र आणायला दि. १० रोजी जाणार आहे. अण्णांच्या स्वप्नांच्या पूर्ततेसाठी भारत सरकारचा हात मिळत आहे. समाजातील प्रत्येक वंचित कुटुंबातील मुला-मुलींना शिक्षण सुविधा देण्याचे अण्णांचे स्वप्न होते. पहिल्या टप्प्यात शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण झाले. दुसऱ्या टप्प्यात गुणवत्तेचा आशय आणण्याचा प्रयत्न केला. नव्या पिढीत चिकित्सक वृत्ती वाढवण्यासाठी तंत्रज्ञानावर आधारित नावीन्यपूर्ण शिक्षण देण्यात येत आहे. सातारा, पुणे, नगर, नवी मुंबई याठिकाणी नवी केंद्रे निर्माण होत आहे. अशी सुविधा टप्प्याटप्प्याने शाळांमध्येही सुरु केली जाईल, असे सांगितले.

महात्मा गांधींनी कर्मवीरांच्या कार्याचे कौतुक केले. ‘कमवा व शिका’ अशा योजनांच्या माध्यमातून त्यांनी अनुभवातून शिक्षण देण्याचा प्रयत्न केला. कर्मवीरांनी जाती-धर्मविरहीत शिक्षण दिले. दरम्यान, मान्यवरांच्या हस्ते कर्मवीर भाऊराव पाटील यांचे पोस्टल तिकीट व पाकिटाचे तसेच

संस्थेच्या विविध उपक्रम विशेषांकाचे प्रकाशन झाले. प्रास्तविकात डॉ. अनिल पाटील यांनी संस्थेच्या १०० वर्षांच्या कार्याचा आढावा घेतला. सूत्रसंचलन प्रा. डॉ. शिवलिंग मेनकुदळे यांनी केले. प्राचार्य सहसचिव डॉ. विजयसिंह सावंत यांनी आभार मानले.

पुणे शहर

६ सकाळ पुणे, मंगळवार, ९ ऑक्टोबर २०१८

आदिवासी वस्त्यांमध्ये सौरदिव्यांचे वाटप

पुणे : भीमाशंकर अभयारण्याच्या आसपास असणाऱ्या आदिवासी वस्त्यांमध्ये शेकडो आदिवासी पिढ्यान्पिढ्या अंधारात जगत होते. मात्र, आता सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कच्या पुढाकाराने या भागात 'साय-टेक सूर्या सौरदिवे' हा प्रकल्प राबविण्यात आल्याने या वस्त्यांमधील अंधकार दूर होत आहे. अभयारण्यातील वन्यजीवांच्या संरक्षणासाठी येथे विद्युत पुरवठा करणे शक्य होत नाही; परंतु सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कमार्फत

न्यू इंडिया इश्योरन्स कंपनीने कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (सीएसआर) अंतर्गत अभयारण्याच्या कार्यक्षेत्रातील गावे आणि वाड्यांमधील पाचशे कुटुंबांना सौरदिव्यांचे वाटप करण्यात आले. अभयारण्याच्या परिसरातील म्हातारबाची वाडी, गावंदे वाडी, पिंपरगणे, ढगेवाडी, पदरवाडी, गोटेवाडी, भीमाशंकर गावठाण येथे हे वाटप केले. डॉ. राजेंद्र जगदाळे, वनसंरक्षक रवींद्र वानखेडे आदी या वेळी उपस्थित होते.

लोकसत्ता

संस्कृत, संवत् २०१८

Tuesday, 09th Oct, 2018

आदिवासींची घरे सौरदिव्यांनी उजळणार

पुणे : यंदा दिवाळीच्या निमित्ताने सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी पार्क यांच्या साय-टेक सूर्या सौरदिवे प्रकल्पाच्या माध्यमातून भीमाशंकर येथील अनेक आदिवासी पाडे, वस्त्या प्रकाशमान होणार आहेत.

भीमाशंकर अभयारण्यातील आदिवासींच्या घरांमध्ये प्रत्येकी दोन सौर दिव्यांचे वाटप करण्यात येणार आहे. सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी पार्क संस्थेमार्फत आणि न्यू इंडिया एन्शोरन्स या मुंबईस्थित कंपनीतर्फे म्हातारबाची वाडी, गावंदे वाडी, पिंपरगणे, ढगे वाडी, पदरवाडी, गोटे वाडी व भीमाशंकर गावठाण याठिकाणी पाचशे कुटुंबांसाठी हा उपक्रम राबविण्यात येणार असल्याची माहिती सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी पार्क संस्थेचे महासंचालक आणि मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी दिली. सौर दिव्यांसाठी प्रथमच नवीन तंत्रज्ञान वापरण्यात आले असून दिव्यांमध्ये लिथियम आयन बॅटरीचा वापर करण्यात आला आहे. ही बॅटरी आठ तासात चार्ज होत असून दहा तास चालण्याची बॅटरीची क्षमता असल्याचे ते म्हणाले.

लोकमत
हिंदी | मराठी

पुणे

भीमाशंकरच्या आदिवासी कुटुंबीयांचे आयुष्य होणार प्रकाशमान

सायन्स पार्कच्या साय-टेक सूर्या सौरदिवे प्रकल्पाच्या माध्यमातून अनेक आदिवासी वाड्या व वस्त्यांवर जिथे विद्युत पुरवठा करणे शक्य नाही अशा कुटुंबांना सौरदिवे देण्याचा प्रकल्प रविवारी राबविण्यात आला.

By ऑनलाइन लोकमत | Follow | Published: October 8, 2018 08:26 PM | Updated: October 8, 2018 08:27 PM

भीमाशंकरच्या आदिवासी कुटुंबीयांचे आयुष्य होणार प्रकाशमान

पुणे : भीमाशंकरमधील अभयारण्यामध्ये पिढ्यांन पिढ्या अंधारामध्ये आयुष्य जगणाऱ्या आदिवासी लोकांचे आयुष्य प्रकाशमान करण्याचे काम पुण्यातील सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्ककडून करण्यात येत आहे. सायन्स पार्कच्या साय-टेक सूर्या सौरदिवे प्रकल्पाच्या माध्यमातून अनेक आदिवासी वाड्या व वस्त्यांवर जिथे विद्युत पुरवठा करणे शक्य नाही अशा कुटुंबांना सौरदिवे देण्याचा प्रकल्प रविवारी राबविण्यात आला.

सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क या संस्थेतर्फे न्यू इंडिया इन्शुरन्स कंपनीच्या सी. एस. आर. उपक्रमाद्वारे भीमाशंकर अभयारण्यातील वीज जोडणी पासून वंचित असणाऱ्या 500 कुटुंबांना सौर दिव्यांचे वाटप करण्यात आले. भीमाशंकरमधील बहुतांश अभयारण्यामध्ये वन्यजीव संरक्षणाच्या गरजेमुळे विद्युत पुरवठा करणे शक्य होत नाही. अशा शेकडो आदिवासी वस्त्या व कुटुंबे पिढ्यांन पिढ्या अंधारामध्ये आयुष्य जगत असतात. अशांना हे सौरदिवे देऊन त्यांच्या आयुष्यात आशेचा किरण आणण्याचे कार्य सायन्स पार्कच्या वतीने करण्यात आले आहे.

या सायटेक सूर्या सौर दिव्यांचे वैशिष्ट्य म्हणजे, या सौर दिव्यांसाठी प्रथमच नवीन तंत्रज्ञान वापरण्यात आले आहे. दिव्यांमध्ये लिथियम आयन बॅटरीचा वापर केल्यामुळे आठ तासातच चार्जिंग पूर्ण होते. यात दहा तासांच्या बॅकअपची सुविधा आहे. तसेच दोन बल्ब एकत्रित वापरल्यास पाच ते सहा तास सौर दिवा चालू शकतो. दिव्यांचे आयुष्यमान सुमारे 7 वर्षांपर्यंतचे आहे. या दिव्यांना कोणत्याही देखभालीची आवश्यकता भासणार नाही.

तरुण भारत

Monday, 15th October, 2018

'सीआयआयआय' प्रकल्पासाठी सामंजस्य करार

Posted: 8:23 PM 15/10/2018 by prashant chavan

Twitter G+ Share

ऑनलाईन टीम / पुणे :

'सेंटर फॉर इन्व्हेन्शन, इनोव्हेशन अँड इनकम्युबेशन (सीआयआयआय)' या प्रकल्पाच्या उभारणीसाठी टाटा टेक्नॉलॉजीज लिमिटेड (टीटीएल), सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क (एसटीपी) आणि मराठवाडा मित्रमंडळ पुणेदरम्यान त्रिवेणी सामंजस्य करार झाला आहे. सीआयआयआय करारावर स्वाक्षरी करण्याचा समारंभ संस्थेच्या कर्जेनगर येथील अभियांत्रिकी महाविद्यालयात पार पडला.

या प्रकल्पाअंतर्गत टेक्नॉलॉजी सेंटर, डोमेन एक्सप्लोरेशन सेंटर आणि एडव्हान्स मॅन्युफॅक्चरिंग सेंटर अशी तीन केंद्रे विकसित केली जाणार आहेत. संशोधन व विकास याबद्दल सल्लामसलत व मार्गदर्शन, नोकरी-अंतर्गत सेवा प्रशिक्षण, कौशल्य विकास व उन्नतीकरण, स्टार्टअपच्या प्रचार व प्रसारासाठी इनोव्हेशन आणि इनकम्युबेशन यांचा सुयोग्य वापर, चाचणी, प्रमाणीकरण व तत्सम सेवा पुरविणे अशी या प्रकल्पाची उद्दिष्टे आहेत. टाटा टेक्नॉलॉजीज लि., सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क आणि मराठवाडा मित्रमंडळ या तिन्ही संस्था यशस्वी प्रशिक्षणाचीना संयुक्तपणे प्रमाणपत्र पदान करतील. तसेच इनकम्युबेशन आणि स्टार्टअपसाठी मदत करतील. या करारावर मराठवाडा मित्रमंडळाचे अध्यक्ष शिवाजीराव गणगे, टाटा टेक्नॉलॉजीजचे अध्यक्ष आनंद भट्टे व सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे डायरेक्टर जनरल डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी स्वाक्षर्या केल्यात.

सीआयआयआय प्रकल्पासाठी सामंजस्य करार

टाटा टेक्नॉलॉजीज लि.चे आनंद भट्टे म्हणाले, मराठवाडा मित्र मंडळ आणि सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क, यांच्याशी भागीदारी करताना आम्हाला आनंद होत आहे. आमचे इंजिनिअरिंग तज्ञ या प्रकल्पात विद्यार्थ्यांना, नवउद्योजकांना रियल-टाइम उद्योग अंतर्दृष्टी प्रदान करण्यात मदत करतील.

सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे डॉ. राजेंद्र जगदाळे म्हणाले, इतर शैक्षणिक संस्थांसाठी हा प्रकल्प एक आदर्श मॉडेल असेल. हा संयुक्त पुढाकार उच्च-शिक्षणाची कौशल्ये आणि रोजगाराच्या संधी वाढवण्याबाबत रिकत नवप्रवर्तनकर्त्यांचे संगोपन करेल आणि अभियांत्रिकी, बायोटेक्नॉलॉजी, कृषी, इलेक्ट्रॉनिक्स इत्यादी क्षेत्रांमध्ये स्टार्ट-अपसला पाठबळ देईल.

सीआयआयआय प्रकल्पासाठी सामंजस्य करार

मराठवाडा मित्रमंडळाचे अध्यक्ष शिवाजीराव गणगे म्हणाले, टाटा टेक्नॉलॉजीज लिमिटेड आणि सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क सोबतचे हे सहकार्य, व्यवस्थापन, शिक्षकवर्ग, विद्यार्थी, उद्योगजगत आणि विविध नियामक संस्था या पाच स्तंभांना फायदेशीर ठरेल. या प्रकल्पाद्वारे संरचित उपक्रमांमधून कौशल्य वाढविले जाईल.

MoU signed between TATA Technologies, Scitech Park, Pune & Marathwada Mitra Mandal Pune for setting up CIII

Pune, Wednesday, October 17th, 2018

सध्याचे अभियंते उद्योगक्षेत्राची गरज भागवू शकत नाहीत

पुणे : प्रतिनिधी

तंत्रज्ञानामध्ये होणाऱ्या नवनवीन संशोधनामुळे सध्याच्या शिक्षण प्रणालीतून बाहेर पडणारे अभियंते उद्योगक्षेत्राला आवश्यक असणारी गरज भागवू शकत नाहीत. सॅटर फॉर इन्व्हेन्शन, इनोव्हेशन अँड इनक्युबेशन (सीआयआयआय) प्रकल्प उद्योजकांसह विद्यार्थ्यांसाठी उपयुक्त ठरेल, असे प्रतिपादन सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी सोमवारी केले.

मराठवाडा मित्रमंडळाच्या कर्वेनगर येथील अभियांत्रिकी महाविद्यालयात टाटा टेक्नॉलॉजीज लिमिटेड, सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क आणि मराठवाडा मित्रमंडळ यांच्यात सॅटर फॉर इन्व्हेन्शन, इनोव्हेशन अँड इनक्युबेशन (सीआयआयआय) या प्रकल्पाच्या उभारणीसाठी त्रिसदस्यीय सामंजस्य करारावर सोमवारी स्वाक्षरी करण्यात आली, यावेळी ते बोलत होते. यावेळी टाटा टेक्नॉलॉजीज

■ सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांचे प्रतिपादन

लिमिटेडच्या एपीएसी सेल्स अँड ग्लोबल मार्केटिंग अँड कम्युनिकेशनचे अध्यक्ष आनंद भदे, माजी सनदी अधिकारी श्याम देशपांडे, मराठवाडा मित्रमंडळाचे अध्यक्ष शिवाजीराव गणगे, संस्थेचे उपाध्यक्ष डॉ. माधवराव सूर्यवंशी, मानद सचिव किशोर मुंगळे आदी उपस्थित होते.

यावेळी डॉ. जगदाळे म्हणाले, सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क ही संस्था प्रयोगशाळेत तयार होणारे नवतंत्रज्ञान समाजापर्यंत पोहोचविण्यासाठी दुवा म्हणून काम करते. नवकल्पनांना आणि नवउद्योजकांना प्रेरणा देण्याचे काम या संस्थेमार्फत केले जाते. अभियांत्रिकीबरोबरच आता बायोटेक्नॉलॉजी, कृषी, इलेक्ट्रॉनिक क्षेत्रात ही

मराठवाडा मित्रमंडळाच्या कर्वेनगर येथील अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील कार्यक्रमात बोलताना डॉ. राजेंद्र जगदाळे.

संस्था काम करणार आहे.

यावेळी शिवाजीराव गणगे म्हणाले, विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण मिळावे आणि उद्योग जगताची परिपूर्ण अभियंत्यांची गरज भागावी यासाठी हा सीआयआयआय हा प्रकल्प उपयुक्त ठरणार आहे. आनंद भदे म्हणाले, चांगल्या अभियंत्यांची निर्मिती करणे हे या प्रकल्पामागचे खरे उद्दिष्ट आहे. ग्राहकांच्या समस्या सोडविणारे तंत्रज्ञान निर्मिती हाच यामागचा उद्देश आहे. या प्रकल्पाच्या माध्यमातून परिपूर्ण अभियंत्यांची निर्मिती होणार असल्याचे त्यांनी सांगितले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक भाऊसाहेब जाधव यांनी केले.

लोकमत

Pune, Wed, Oct 17th, 2018

सीआयआयआय विद्यार्थ्यांसाठी उपयुक्त

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : सध्याच्या शिक्षणप्रणालीतून बाहेर पडणारे अभियंते उद्योगक्षेत्राला आवश्यक असणारी गरज भागवू शकत नाहीत. या पार्श्वभूमीवर सेंटर फॉर इन्व्हेनशन, इनोव्हेशन अँड इनक्युबेशन (सीआयआयआय) विद्यार्थ्यांच्या नवकल्पनांना बळ देण्याचे काम केले जाईल. त्या सीआयआयआय विद्यार्थ्यांसाठी अत्यंत उपयुक्त ठरेल, असे प्रतिपादन सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क (एसटीपी)चे महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी केले. कर्वेनगर येथील मराठवाडा मित्र मंडळाच्या अभियांत्रिकी महाविद्यालयात सीआयआयआय या प्रकल्पाच्या उभारणीसाठी त्रिसदस्यीय सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी करण्यात आली. टाटा कम्युनिकेशन्सचे अध्यक्ष आनंद भदे, मराठवाडा मित्र मंडळाचे अध्यक्ष शिवाजीराव गणगे, डॉ. राजेंद्र जगदाळे, संस्थेचे उपाध्यक्ष डॉ. माधवराव सूर्यवंशी, मानद सचिव किशोर मुंगळे, भाऊसाहेब जाधव, एस. एम. देशपांडे उपस्थित होते.

MoU signed between TATA Technologies, Scitech Park, Pune & Marathwada Mitra Mandal Pune for setting up CIII | Lokmat (Marathi)

'सीआयआयआय' साठी सामंजस्य करार

पुणे, ता. १७ : सेंटर फॉर इन्व्हेन्शन, इन्व्हेशन अँड इनक्युबेशन (सीआयआयआय) या प्रकल्पाच्या उभारणीसाठी टाटा टेक्नॉलॉजीज लिमिटेड (टीटीएल), सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क (एसटीपी) आणि मराठवाडा मित्रमंडळ, पुणे यांच्या दरम्यान नुकताच एक सामंजस्य करार करण्यात आला. मराठवाडा मित्रमंडळाच्या वर्तमाने संस्थेचे अध्यक्ष शिवाजीराव गणगे, टाटा टेक्नॉलॉजीजच्या वर्तमाने अध्यक्ष आनंद भदे व सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कच्या वर्तमाने महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी करारावर स्वाक्षऱ्या केल्या. या प्रकल्पांतर्गत टेक्नॉलॉजी

पुणे : सीआयआयआय प्रकल्पाच्या उभारणीसाठी सामंजस्य करारावर स्वाक्षरीप्रसंगी (डावीकडून) डॉ. सुनील देशपांडे, डॉ. माधवराव सूर्यवंशी, डॉ. राजेंद्र जगदाळे, आनंद भदे, शिवाजीराव गणगे व भाऊसाहेब जाधव.

सेंटर, डोमेन एक्सप्लोरेशन सेंटर आणि ॲडव्हान्स मॅन्युफॅक्चरिंग सेंटर अशी तीन केंद्रे विकसित केली जाणार

आहेत. संशोधन व विकास याबद्दल सल्लामसलत व मार्गदर्शन, आंतरसेवा (नोकरी-अंतर्गत) प्रशिक्षण, कौशल्य

विकास व उन्नतीकरण, स्टार्टअपच्या प्रचार व प्रसारासाठी इन्व्हेशन आणि इनक्युबेशन यांचा सुयोग्य वापर, चाचणी, प्रमाणीकरण व तत्सम सेवा पुरविणे अशी या प्रकल्पाची उद्दिष्टे आहेत. टाटा टेक्नॉलॉजीज लिमिटेड, सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क आणि मराठवाडा मित्रमंडळ या तिन्ही संस्था यशस्वी प्रशिक्षणार्थीना संयुक्तपणे प्रमाणपत्र प्रदान करतील. तसेच इनक्युबेशन आणि स्टार्टअपसाठी मदत करतील, असे मराठवाडा मित्रमंडळाच्या पत्रकात म्हटले आहे. मराठवाडा मित्रमंडळ संस्थेचे कार्याध्यक्ष प्राचार्य भाऊसाहेब जाधव यांनी उपस्थितांचे स्वागत केले.

वाशीत राज्यस्तरीय विज्ञान परिषद

28/19

म. टा. वृत्तसेवा, नवी मुंबई

रयत शिक्षण संस्था, सातारा आणि डॉ. होमी भाभा विज्ञान शिक्षण केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने रयत विज्ञान परिषदेचे आयोजन या वर्षी वाशीतील कर्मवीर भाऊराव पाटील कॉलेजमध्ये करण्यात आले आहे. २९ ते ३१ डिसेंबरदरम्यान आयोजित करण्यात आलेल्या या परिषदेत राज्यस्तरीय विज्ञान प्रकल्प सादर केले जाणार आहेत. विद्यार्थ्यांमध्ये विज्ञानाची गोडी वाढावी आणि त्यातून अनेक संशोधक निर्माण व्हावेत, यासाठी या परिषदेचे आयोजन दर तीन वर्षांनी केले जाते. ही यावर्षीची चौथी विज्ञान परिषद आहे.

परिषदेचे उद्घाटन रयत शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष व माजी केंद्रीय मंत्री शरद पवार यांच्या हस्ते २९

डिसेंबर रोजी सकाळी १० वाजता होणार आहे. या प्रसंगी डॉ. राजेंद्र जोगदाळे (महासंचालक, सायन्स अँड टेकनोलॉजी पार्क, पुणे), मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुहास पेडणेकर, गणेश नाईक, रामशेठ ठाकूर, आमदार प्रशांत ठाकूर, आमदार मंदा म्हात्रे, आमदार बाळाराम पाटील, डॉ. के. सुब्रमण्यम आदी उपस्थित राहणार आहेत. सातारा, श्रीरामपूर, पुणे येथे या आधीच्या तीन विज्ञान परिषद झाल्या आहेत. यंदाच्या परिषदेत राज्यातील

७४०हून अधिक शाळा, कॉलेजांतील ३५००हून अधिक संशोधक विद्यार्थी व शिक्षक या परिषदेत सहभागी होणार असल्याची माहिती यावेळी कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. व्ही. एस. शिवलकर यांनी दिली.

नवी मुंबईतील अनेक कॉलेजमधील व ४५हून अधिक माध्यमिक शाळांतील विद्यार्थी व शिक्षक या विज्ञान परिषदेत सहभागी होणार आहेत. यामध्ये विज्ञान व संशोधन या विषयांवरील चर्चासत्रे, व्याख्याने, वैज्ञानिक खेळणी व उपकरणांचे प्रदर्शन, अधिकारी व जगद्विख्यात मान्यवर व्यक्तींचे परिसंवाद ऐकण्याची संधी मिळणार आहे. विद्यार्थ्यांना व शिक्षकांनाही या ठिकाणी अनेक अत्याधुनिक शास्त्रीय उपकरणे हाताळून स्वतः नवनवे प्रयोग करून पाहता येणार आहेत.

लोकसत्ता

'रयत'ची चौथी विज्ञान परिषद नवी मुंबईत

वार्ताहर, नवी मुंबई

रयत शिक्षण संस्थेतर्फे राज्यभरत तीन वर्षांनी घेण्यात येणारी चौथी रयत विज्ञान परिषद यंदा नवी मुंबईत होणार आहे. दि. २९ ते ३१ डिसेंबर या दरम्यान वारी येथील रयत शिक्षण संस्थेच्या कर्मवीर भाऊराव पाटील महाविद्यालयात रयत शिक्षण संस्था व डॉ. होमी भाभा सेंटर ऑफ सायन्स संयुक्तरीत्या ही परिषद भरविणार आहे. परिषदेचे उद्घाटन माजी केंद्रीय कृषिमंत्री शरद पवार यांच्या हस्ते होणार आहे.

लंहान वयातच मुले, विद्यार्थी यांच्यामध्ये विज्ञान, संशोधनाची उत्सुकता, गोडी निर्माण होण्यासाठी परिषद आयोजित केली जाते. तज्ज्ञांची भाषणे, चर्चासत्र, विविध प्रयोग, शोधनिबंध व कार्यशाळा होणार आहेत. याआधी सातारा, श्रीरामपूर, हडपसर येथे ही परिषद झाली आहे.

रज्यातून एकूण साडेतीन हजार विद्यार्थी व शिक्षक सहभागी होणार आहेत. नवी मुंबईतील खासगी तसेच पालिका शाळेतील विद्यार्थ्यांना याबाबत पत्र पाठवून जागृती करण्यात आली आहे. बीएआरसीतील अनेक संशोधक व वैज्ञानिक या परिषदेत सहभागी होऊन मार्गदर्शन करणार आहेत.

पुणे येथील सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्कचे महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे, मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. प्रो. सुहास पेडणेकर, कर्मवीर भाऊराव पाटील यांचे नातू व सातारा येथील रयतेचे अध्यक्ष डॉ. अनिल पाटील, माजी मंत्री गणेश नाईक, माजी मंत्री डॉ. एन. डी. पाटील, माजी खासदार रामशेठ ठाकूर, आमदार मंदा म्हात्रे, आ. बाळाराम पाटील, डॉ. के. सुब्रमण्यम हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहणार आहेत.

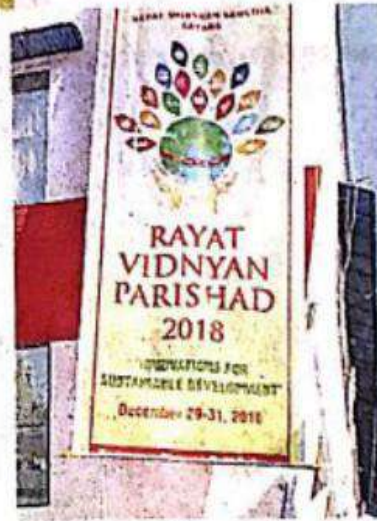
चौथी रयत विज्ञान परिषद नवी मुंबईत

म. टा. वृत्तसेवा, नवी मुंबई

रयत शिक्षण संस्थेतर्फे राज्यभरात तीन वर्षांनी घेण्यात येणारी चौथी रयत विज्ञान परिषद यावर्षी रयत शिक्षण संस्था व डॉ. होमी भाभा सेंटर ऑफ सायन्स यांच्या विद्यमाने २९ ते ३१ डिसेंबर या दरम्यान रयत शिक्षण संस्थेच्या वाशी येथील कर्मवीर भाऊराव पाटील कॉलेजात होणार आहे. या विज्ञान परिषदेचे उद्घाटन माजी केंद्रीय कृषिमंत्री शरद पवार यांच्या हस्ते होणार आहे.

लहान वयातच मुले, विद्यार्थी यांच्यामध्ये विज्ञान, संशोधनाची उत्सुकता, गोडी निर्माण होण्यासाठी ही विज्ञान परिषद आयोजित केली जाते. या परिषदेत तज्ज्ञांची भाषणे, चर्चासत्रे, विविध प्रयोग, शोधनिबंध व कार्यशाळा होणार आहेत. राज्यातून एकूण साडेतीन हजार विद्यार्थी व शिक्षक या परिषदेत सहभागी होणार आहेत. या विज्ञान परिषदेत बीएआरसीतील अनेक संशोधक व वैज्ञानिक सहभागी होऊन मार्गदर्शन करणार

शरद पवार यांच्या हस्ते शनिवारी होणार उद्घाटन

आहेत. परिषदेला पुणे येथील सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्कचे महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे, मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. प्रो. सुहास पेडणेकर, सातारा येथील रयतेचे अध्यक्ष डॉ. अनिल पाटील, माजी मंत्री गणेश नाईक, माजी मंत्री डॉ. एन. डी. पाटील, माजी खासदार रामशेठ ठाकूर, आमदार मंदा म्हात्रे, आमदार बाळाराम पाटील, डॉ. के. सुब्रमण्यम हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहणार आहेत.

वाशीतील माँडर्न कॉलेजमध्ये स्यत विज्ञान परिषद

खा.शरद पवारांची प्रमुख उपस्थिती

नवी मुंबई (प्रतिनिधी) - स्यत शिक्षण संस्थेतर्फे राज्यभरात तीन वर्षांनी घेण्यात येणारी चौथी स्यत विज्ञान परिषद यावर्षी स्यत शिक्षण संस्थेच्या वाशी येथील कर्मवीर भाऊराव पाटील तथा माँडर्न कॉलेज येथे होणार असून या विज्ञान परिषदेचे उद्घाटन माजी केंद्रीय कृषिमंत्री खा.शरद पवार यांच्या हस्ते होणार आहे. स्यत शिक्षण संस्था व डॉ. होमी

भाभा सेंटर ऑफ सायन्स यांच्या विद्यमाने दि.२९ ते दि.३१ डिसेंबर या दरम्यान ही परिषद होणार असून यावेळी पुणे येथील सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्क चे महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे, मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. प्रो. सुहास पेडणेकर, सातारा येथील स्यतेचे अध्यक्ष डॉ. अनिल पाटील, माजी मंत्री गणेश नाईक, माजी मंत्री डॉ. एन.डी. पाटील, माजी

खा.रामशेठ ठाकूर, आ.मंदा म्हात्रे, आ.बाळाराम पाटील, डॉ. के. सुब्रमण्यम आदी मान्यवरांची प्रमुख उपस्थिती असेल. लहान वयातच मुले, विद्यार्थी यांच्यामध्ये विज्ञान, संशोधनाची उत्सुकता, गोडी निर्माण होण्यासाठी ही विज्ञान परिषद आयोजित केली जात असून या परिषदेत तज्ज्ञांची भाषणे, चर्चासत्रे, विविध प्रयोग, शोधनिबंध व कार्यशाळा होणार आहेत. राज्यातून एकूण साडेतीन हजार विद्यार्थी व शिक्षक या परिषदेत सहभागी होणार आहे.

माजी केंद्रीय कृषिमंत्री शरद पवार यांचा सल्ला

म. टा.
30/12

विज्ञाननिष्ठ शेती महत्त्वाची!

म. टा. वृत्तसेवा, नवी मुंबई

शेती हा आपल्या देशातील बहुसंख्य लोकांचा व्यवसाय आहे. मात्र, जगाच्या दोन टक्के लोकसंख्या असलेल्या देशातील लोकांच्या भुकेचा प्रश्न सोडवायचा असेल तर शेती व्यवसायात बदल करून आधुनिक आणि विज्ञाननिष्ठ शेती केली पाहिजे, तरच या देशातील शेती समृद्ध होईल, असे मत राष्ट्रवादीचे तसेच रयत शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष शरद पवार यांनी शनिवारी वाशी येथे केले.

रयत शिक्षण संस्था, सातारा आणि होमी भाभा विज्ञान शिक्षण केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने वाशीतील कर्मवीर भाऊराव पाटील (केबीपी) कॉलेज येथे चौथी रयत विज्ञान परिषद २९ डिसेंबर ते ३१ डिसेंबरदरम्यान होत आहे. या परिषदेचे उद्घाटन शरद पवार यांच्या हस्ते झाले. याप्रसंगी पुणे येथील सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे डायरेक्टर जनरल डॉ. राजेंद्र जगदाळे, माजी मंत्री आमदार सुनील तटकरे, माजी खासदार

रामशेठ ठाकूर, महापौर जयवंत सुतार, रयत शिक्षण संस्थेचे चेअरमन डॉ. अनिल पाटील उपस्थित होते.

शेती उत्पादनात मोठ्या प्रमाणात बदल होत आहेत. त्यामुळे शेती व्यवसायात विज्ञानाचा मोठ्या प्रमाणावर वापर झाला पाहिजे. विज्ञानाशिवाय प्रगती नसल्याचे शरद पवार यांनी स्पष्ट केले. विद्यार्थ्यांमध्ये वैज्ञानिक दृष्टी येण्यासाठी रयतसारख्या संस्थेने पुढाकार घेऊन विज्ञानावर निष्ठा ठेवणारी नवीन पिढीही तयार करणे तसेच देशासमोर असलेल्या आव्हानांना सामोरे जाण्याची ताकद विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करण्यासाठी विज्ञान परिषदेसारखे उपक्रम हाती घेणे गरजेचे असल्याचे ते म्हणाले. भगवी वस्त्रे धारण करून बुवाबाजी करणाऱ्यांना समाजात प्रतिष्ठा मिळू लागली आहे. त्यामुळे अशा प्रवृत्तींना वेळीच रोखण्यासाठी विज्ञानावर

आधारित नवीन पिढी तयार करणे गरजेचे असल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

सध्या पैसे कमविण्यासाठी शिक्षण संस्था सुरू करण्याची नवीन संस्कृती निर्माण झाली आहे. मात्र, रयत शिक्षण संस्था या संस्कृतीच्या बाहेर जाऊन काम करित असल्याचे डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी सांगितले. भारतात ज्या दिवशी डिप्लोमा आणि डिग्रीचे सर्टिफिकेट देण्यास सुरुवात झाली, तेव्हापासून शिक्षणाचा ऱ्हास सुरू झाला. ज्या दिवशी डिप्लोमा, डिग्रीचे सर्टिफिकेट देण्याचे बंद करू, त्यादिवशी शिक्षणाची गुणवत्ता सुधारेल, असे डॉ. राजेंद्र जगदाळे म्हणाले. तर, इंटरनेटच्या माध्यमातून ज्ञान विद्यार्थ्यांच्या खिशांमध्ये येऊन पोहोचले आहे. त्यामुळे त्यांना ज्ञान देण्याची गरज नाही. शिक्षकाने फक्त ज्ञान कसे घ्यावे ते विद्यार्थ्यांना शिकविले पाहिजे, असेही ते म्हणाले.

वाशीत शरद पवार यांचा सत्कार करताना रयतचे पदाधिकारी.

शिक्षण व्यवस्थेत सुधारणा आवश्यक

वाशीत झालेल्या कार्यक्रमात शास्त्रज्ञ डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी देशाची तरुण पिढी घडवण्यासाठी शिक्षण व्यवस्थेत आवश्यक असलेले महत्त्वाचे बदल सुचवले. हजारो वर्षांपूर्वी जगभरातील विद्यार्थी केवळ शिक्षणासाठी भारतात यायचे. मात्र, हल्ली पैसे कमवण्यासाठी शिक्षण संस्था उभारल्या जात असल्याने डिग्री व डिप्लोमाचे रॅकेट संपले तरच शिक्षणव्यवस्था सुधारेल, अशीही भावना त्यांनी व्यक्त केली. आजवर भारतात अनेक महत्त्वाची संशोधने झाली आहेत. शिवाय, युरोपातील संशोधनाचाही पाया भारतातच आहे. पूर्वीपासून चालत आलेली स्वावलंबी शिक्षण संकल्पना ही केवळ गरिबांसाठीच आहे हे खोडून काढण्याची गरज आहे. त्याकरिता मुलांना शाळेतच जीवनोपयोगी कौशल्य मिळणे गरजेचे असून, त्यासाठी रयतसारख्या संस्थांनी पुढाकार घेण्याचीही गरज त्यांनी व्यक्त केली. याप्रसंगी रयत शिक्षण संस्थेचे चेअरमन डॉ. अनिल पाटील, अॅड. भगीरथ शिंदे, महापौर जयवंत सुतार, आमदार सुनील तटकरे, मंदा म्हात्रे, प्रशांत ठाकूर, बाळाराम पाटील आदी उपस्थित होते.

आपलं

नवी मुंबईतील विश्वासाई दैनिक

नवे शहर

वर्ष: २५ | अंक: २०४ | पाने: ४, रविवार, ३० डिसेंबर २०१८ | ठाणे | RNI No.61792/94 | Post.Reg.:NMB/136/2016-18/VashiMDG P.O.

विज्ञाननिष्ठ शेतीतून समृद्धी - शरद पवार

केबीपी कॉलेज मध्ये 'रयत विज्ञान परिषद'चे उद्घाटन

नवी मुंबई: शेती आपल्या देशातील बहुसंख्य लोकांचा व्यवसाय आहे. मात्र, जगातील २ क्रमांकाची लोकसंख्या असलेल्या देशातील लोकांच्या भुकेचा प्रश्न सोडवायचा असेल तर शेती व्यवसायात बदल करून आधुनिक आणि विज्ञाननिष्ठ शेती केली पाहिजे. तरच या देशातील शेती समृद्ध होईल, असे मत 'राष्ट्रवादी'चे अध्यक्ष तथा 'रयत शिक्षण

संस्था'चे अध्यक्ष शरद पवार यांनी वाशी येथे केले. रयत शिक्षण संस्था-सातारा आणि होमी भाभा विज्ञान शिक्षण केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने वाशीतील कर्मवीर भाऊराव पाटील (केबीपी) कॉलेज येथे ४थी रयत विज्ञान परिषद २९ डिसेंबर ते ३१ डिसेंबर या कालावधीत आयोजित करण्यात आली आहे. या 'विज्ञान परिषद'चे उद्घाटन २९

डिसेंबर रोजी शरद पवार यांच्या हस्ते संपन्न झाले. याप्रसंगी पुणे येथील सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्कचे डायरेक्टर जनरल डॉ. राजेंद्र जगदाळे, माजी मंत्री आमदार सुनिल तटकरे, माजी खासदार रामशेट ठावूर, आमदार सौ. मंदाताई म्हात्रे, आ. बाळाराम ठाकूर, 'सिडको'चे अध्यक्ष आ. प्रशांत ठाकूर, 'नवी मुंबई'चे महापौर जयवंत

सुतार, माजी खासदार संजीव नाईक, 'रयत शिक्षण संस्था'चे चेअरमन डॉ. अनिल पाटील, उपाध्यक्षा जयश्रीताई चौगुले, अॅड. भगीरथ शिंदे, अरुणशेट भगत, नगरसेविका शुभांगी पाटील, नगरसेवक विनोद म्हात्रे, कामगार नेते महेंद्र घरत, दशरथ भगत, प्रशांत पाटील, अॅड. पी. सी. पाटील, केबीपी कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. व्ही. एस. शिवणकर आदिंसह 'रयत

शिक्षण संस्था'च्या सर्व शाखेतील प्राचार्य, संशोधक, शास्त्रज्ञ, शिक्षक आणि विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. शेती उत्पादनात मोठ्या प्रमाणात बदल होत आहेत. त्यामुळे शेती व्यवसायात (उर्वरित पान ४ वर)

नवे शहर - Contd

शेतीतून समृद्धी पवार... (पान १ वरून)

विज्ञानाचा मोठ्या प्रमाणावर वापर झाला पाहिजे. त्यासाठी प्रयत्न करण्याची आवश्यकता असल्याचे सांगत विज्ञानाशिवाय प्रगती नसल्याचे शरद पवार यांनी यावेळी स्पष्ट केले. विद्यार्थ्यांमध्ये वैज्ञानिक दृष्टी कशी येईल, यासाठी रयत सारख्या संस्थेने पुढाकार घेऊन विज्ञानावर निष्ठा ठेवणारी नवीन पिढीही तयार करणे. तसेच समाजासमोर, देशासमोर जी आव्हाने येत आहेत, त्या आव्हानांना सामोरे जाण्याची ताकद विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करण्यासाठी 'विज्ञान परिषद' सारखे उपक्रम हाती घेणे गरजेचे असल्याचे पवार म्हणाले.

दरम्यान, भगवी वस्त्रे धारण करून बुवाबाजी, चमत्कार करणाऱ्यांना समाजात प्रतिष्ठा मिळू लागली आहे. त्यामुळे अशा प्रवृत्तींना वेळीच रोखण्यासाठी विज्ञानावर आधारित नवीन पिढी तयार करणे गरज असल्याचे असल्याचेही शरद पवार यांनी आवर्जून सांगितले.

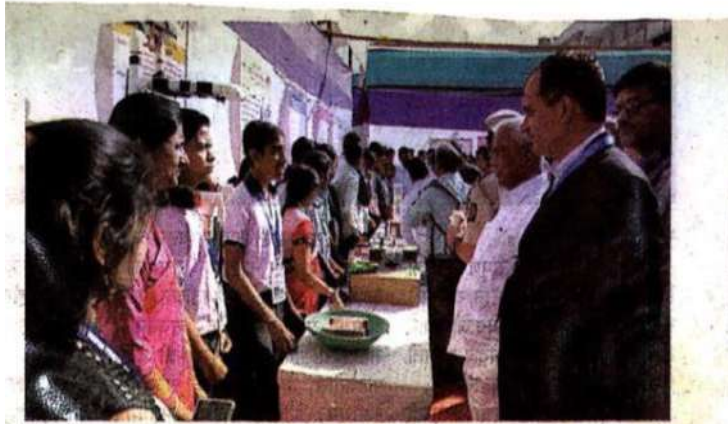
सध्या पैसे कमविण्यासाठी शिक्षण संस्था सुरु करण्याचे नवीन कल्चर निर्माण झाले आहे. मात्र, रयत शिक्षण संस्था या कल्चरच्या बाहेर जाऊन काम करीत असल्याचे डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी सांगितले. भारतात ज्या दिवशी डिप्लोमा आणि डिग्रीचे सर्टीफिकेट देण्यास सुरुवात झाली, तेव्हापासून शिक्षणाचा न्हास सुरु झाला. ज्या दिवशी डिप्लोमा, डिग्रीचे सर्टीफिकेट देण्याचे बंद करू त्यादिवशी शिक्षणाची क्वालिटी सुधारेल, असे मत डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांनी व्यक्त केले. तसेच देशामध्ये क्वालिटी थिसीस होत नसल्याची खंत व्यक्त करीत शिक्षणपद्धती पारंपारिक पद्धतीपेक्षा वेगळी असली पाहिजे, असे जगदाळे यांनी स्पष्ट केले.

इंटरनेटच्या माध्यमातून ज्ञान विद्यार्थ्यांच्या घरात तसेच त्यांच्या खिशांमध्ये येऊन पोहोचले आहे. त्यामुळे त्यांना ज्ञान देण्याची गरज नाही. शिक्षकाने फक्त ज्ञान कसे घ्यावे ते विद्यार्थ्यांना शिकवले पाहिजे. नेचर ऑफ टिचींग बदलायला पाहिजे. तसेच स्वतः शिक्षकांनी मॅटर झाले पाहिजे. शिक्षकांचा रोल फक्त मॅटरींगचा असल्याचेही जगदाळे म्हणाले. विज्ञान फक्त पुस्तकातून नव्हे तर ते अनुभवातून जास्त येते. त्यामुळे रयत सारख्या संस्थेने विद्यार्थ्यांना अनुभव देणे गरजेचे असल्याचेही डॉ. जगदाळे यांनी शेवटी सांगितले.

यावेळी 'रयत शिक्षण संस्था'चे चेअरमन अनिल पाटील यांनी 'रयत शिक्षण संस्था'च्या प्रगतीचा आढावा घेतानाच विज्ञान परिषदच्या आयोजनाबाबत माहिती दिली. तसेच यापुढील काळात संस्थेमधून प्रत्येक वर्षी दहा शास्त्रज्ञ तयार होतील, अशी अपेक्षाही त्यांनी व्यक्त केली.

कार्यक्रमात 'रयत शिक्षण संस्था'चे सहसचिव प्राचार्य डॉ. विजयसिंह सावंत यांनी आभार प्रदर्शन केले.

रयत विज्ञान परिषदेस थाटात प्रारंभ

नवी मुंबई : बातमीदार-

रयत शिक्षण संस्थेच्या स्थापनेपासून शिक्षणाचा विस्तार ही संकल्पना आहे. ज्ञान हे फक्त विद्वानांच्या हाती नसावे; तर ते समाजातील शेवटच्या कुटुंबातील घटकाला मिळायला हवे, हा विचार कर्मवीर डॉ. भाऊराव पाटील यांचा होता. शिक्षण गुणवत्तापूर्ण कसे होईल याकडे आम्ही लक्ष देत गेलो, आताच्या घडीला नव्या पिढीत वैज्ञानिक दृष्टी कशी येईल, याकडे प्रयत्न केले पाहिजेत, असे प्रतिपादन माजी केंद्रीय मंत्री आणि रयत शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष खासदार शरद पवार यांनी शनिवारी

(२९ डिसेंबर) वाशी येथे व्यक्त केले. ते राज्यस्तरीय रयत विज्ञान परिषदेत बोलत होते.

रयत शिक्षण संस्थेच्या वतीने होमी भामा सेंटर फॉर सायन्स एज्युकेशनच्या सहकार्याने राज्यस्तरीय रयत विज्ञान परिषद वाशी येथील कर्मवीर भाऊराव पाटील महाविद्यालयात आयोजित करण्यात आली आहे. या तीनदिवसीय परिषदेचे उद्घाटन शरद पवार यांच्या हस्ते झाले. त्या वेळी ते बोलत होते.

'रयत'चे चेअरमन डॉ. अनिल पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या

उद्घाटन समारंभास प्रमुख पाहुणे म्हणून मॅनेजिंग कॉन्सिल सदस्य, माजी खासदार लोकनेते रामशेठ ठाकूर, सिडकोचे अध्यक्ष आमदार प्रशांत ठाकूर, माजी मंत्री सुनील तटकरे, आमदार मंदा म्हात्रे, बाळाराम पाटील, माजी खासदार संजीव नाईक, महापौर जयवंत सुतार, पुण्यातील विज्ञान व तंत्रज्ञान पार्कचे महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे, रयतचे जनरल बॉडी सदस्य अरुणशेठ भगत आदी उपस्थित होते. या वेळी माजी मंत्री गणेश नाईक यांची अनुपस्थिती प्रकर्षाने जाणवली. (पान ३ वर..)

**NCP Chief
Sharad Pawar...**

Cont. from pg. 1

Sanstha, Satara) delivered the preamble of the parishad and iterated the objective of the Rayat Shikshan Sanstha to equip the students with tools of modern technology in order to keep pace with time and he welcomed all the dignitaries with the floral bouquet then followed by the release of souvenir of the Rayat Vidyan Parishad by Sharadchandra Pawar in presence of all the dignitaries done.

From the seat of Chief guest Dr. Rajendra Jagdale (Director General, Science and Technology Park, Pune) gave emphasis on creating awareness about technology and mentorship. He further specified that although the pillar stone of innovation and research was kept in India but the Indians are not getting appropriate credit. Being a proud alumnus of Rayat Shikshan Sanstha, he expressed his gratitude towards sanstha for inculcating the Rayat culture and discipline that trans-

Hon. Sharad Govindrao Pawar, (President of Rayat Shikshan Sanstha) delivering inaugural address in presence of other dignitaries

formed him into a renowned scientist. He appreciated sanstha's efforts for developing environment for scientific innovation.

Hon. Dr. Anil Patil (Chairman, Rayat Shikshan Sanstha, Satara) presided over the inaugural function. He opined that Rayat Shikshan Sanstha contributed in the field of teaching and learning by introducing innovative approaches. He repeated the vision of Padmabhushan Dr. Karmaveer Bhaurao Patil that education for the masses is the principal mechanism and tool for the eradication of all pervasive social evils and the desirable

progressive social change.

Padma Vibhushan Sharadchandra Pawar in his speech appreciated the work done by the Rayat Shikshan Sanstha in developing an entire generation that believes in scientific perspectives and its application. Further he addressed that agriculture is the basic occupation of India and it should be developed through the use of modern technology. He also focused on the view that technology can be used for the upliftment of the agrarian society so that they can be diverted from committing suicide. Rayat Shikshan Sanstha is the only sanstha that

provides learning resources to the most remote and deprived area of Maharashtra. He anticipated that this Rayat Vidyan Parishad will give space and opportunity to the budding researchers and young scientist for building the nation.

He further highlighted about the 4th Rayat Vidyan Parishad Karmaveer Bhaurao Patil the founder of Rayat Shikshan Sanstha who sowed the seeds of mass education in our country. His motto: 'Education through self help' has been the significant and chief drive of social change through which he tried to build the nation by

establishing social equality and social justice. Organisation of the events like Rayat Vidyan Parishad is stepping stone to realize his philosophy and vision. Creation of incubators, introduction of mentor - mentee concept and development of Rayat Innovation Policies are some other canons undertaken by the Rayat Shikshan Sanstha.

The program was graced by the presence of following dignitaries - Vice president Jayashritai Chougule, Ex minister Sunil Tatkare, Member, Managing council's Ramsheth Thakur, Chairman, Raigad Region Advisory committee, MLA - Balaram Patil, MLA

The Chief Guest Hon Dr. Rajendra Jagdale addressing the audience of Rayat Vidyan Parishad 2018

Prashant Thakur, MLA Sou. Mandatai Mhatre, Ex MP, Sanjeev Naik, Mayor, NMMC Jaywant Sutar, Prashant Patil, Vice President, Rayat Shikshan Sanstha Hon. Advocate, Bhagirath Shinde, Advocate P.C. Patil, Dasharathseth Bhagat, Arunseth Bhagat, Prin. Dr.V.S. Shivankar and all the principals, researchers, teachers and students from all the branches of Rayat Shikshan Sanstha.

Principal Dr. Vijaysinh Sawant, joint Secretary, Rayat Shikshan Sanstha, Satara, proposed the vote of thanks and the inaugural function concluded with the National Anthem.

THE SUNDAY READ

Inaction plan

The Pune-based scientist, who was part of NITI Ayog's task forces to come up with strategies for cleaner air in the NCR, on why theirs was an exercise in futility, at least for the current season

| Sanchita.Das
@Timesgroup.com

TWEETS @ThePuneMirror

The paddy stalk burning in Haryana, Punjab and Uttar Pradesh has not stopped. The garbage is still being burnt in Delhi's streets and landfills. In the absence of consistent power supply, both households and commercial establishments in the capital city continue to thrive on diesel gensets. All of this add to the vehicular emissions that Delhiites gag on, and the air over the national capital has already started thickening. So have the demands for a closer scrutiny of the pollutants clogging it. This, despite the union government appointing four task forces last year, under the National Institution for Transforming India, or NITI Ayog, to study and evolve strategies for clean fuel, transport, industries and better bio-mass management. The action plan evolved by the task forces was tabled in September. "Most of the suggestions came in at the very first meeting of the task force. It is not clear why it took Niti Ayog a full year to table the report and that too offering little to take the bull by its horns in the current season," says Rajendra Jagdale, director general of Science and Technology Park

(STP), Pune, who was part of the exercise to draw up the action plan.

The report came just before the farms were set alight to rid them of the remnant paddy crop, an act that precedes sowing for wheat. Identified as the biggest contributor to the smog over the national capital region (NCR), bio-mass burning remained the centre of discussion in the war room. In line with this, the final report offered elaborate solutions to tackle the menace at its root. The central idea was to remove the standing rice straws and put them to better use, instead of burning them. The National Thermal Power Corporation (NTPC) has been seeking to pick up the crop for conversion into pellets or briquettes to be used as an alternative to coal to generate power. "I objected to the proposal. If this is done we will have more farmer suicides. Taking away the bio-mass will deprive the soil of nutrients and impact productivity," informs Jagdale.

An important use for the bio-mass lay in bio-gasification. Rice straws, given their high silica content, are known to have low yield of bio-gas. Technologies were offered by Bengaluru's Indian Institute of Science (IISc) and Punjab Agriculture University to extract gas in a sustainable manner. Jagdale was particularly enthused by the IISc technology. The plant allowed for methane (or CNG) and CO2 to be separated, compressed and bottled for use as bio-fuel and

refrigerant. It also offered compost in the form of liquid and solid that could enable organic farming. "I suggested the government set up one such plant in every district so farmers and prospective entrepreneurs can see its efficacy," he says. The report had no plan for the government's direct involvement apart from offering subsidies for such investments.

But before these solutions can be implemented there is the critical challenge of quickly harvesting and bailing the remnant crop. The answer lies in mechanisation. Farmers only have a window period of 10-15 days between harvesting paddy and sowing wheat. They've been taking the easy way out, burning the standing stalks. "Today there are harvesters that can harvest close to the ground and the residue can be ploughed and used for mulching, improving the soil nutrients. The farmers need subsidised access to mechanical harvesters and bailers, for which the government has to step in," he contends. The report talks of offering incentives for entrepreneurs to invest in farm equipment that can be leased out to the farmers.

For some reason the task force failed to delve much into the issue of solid waste management in the NCR, where garbage burning creates a stifling impact. "These were companies offering exclusive solutions on this, but it was barely discussed," Jagdale points out. Solutions came in also

to deal with diesel genset emissions. "The cost of the equipment to harvest carbon from genset exhausts is not something that small commercial establishments or households will spend on unless made mandatory," he argues.

Now, on the ground, Central Pollution Control Board (CPCB) has flagged off pilot projects only for air filters and dust suppressants. This includes air filters, christened 'Parlayantra', mounted on buses—an idea that came from the Delhi-based Manav Rachna Research Innovation and Incubation Centre. The pilot project envisages having them installed on 30 buses. "Capacity of such filters is limited and will hardly do anything to contain the pollutants in air," scoffs Jagdale.

CPCB is also commissioning air suction and filtration machines that will be installed at select junctions by the National Environmental Engineering Research Institute (NEERI). The wind augmentation and air purifying unit (WAYU), developed by NEERI in collaboration with IIT, Bombay, proposes to remove particulate matter (both PM10 and the finer PM2.5), break down toxic pollutants such as carbon monoxide and other volatile organic compounds, to produce benign carbon-dioxide. The machines are to be installed in 54 junctions. "Again, too little for the voluminous pollution Delhi is fighting," he points out. Likewise, mixing of magnesium chloride to cement is expected to tackle the dust generated from construction sites. The pilots are being sponsored using funds from the Environment Protection Charge (EPC) collected from industries.

A primary objective of the task forces was to kick off a process that would show some results in clearing the air in the current season, before the elections take off next year. Last week's Supreme Court order limiting firecracker bursting to a narrow time-frame of two hours may help lighten the horizon. Yet, the government's initiative so far, as far as short term goals go, seems to have missed the bus.

सकाळ

वेल्ल्यातील अतिदुर्गम १६ वस्त्या उजळणार

वेल्ले, ता. ३१ : शिरकोली (ता. वेल्ले) येथील शिरकाई देवीच्या मंदिरात 'सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क', 'सनगार्ड अन्वेलिबिलिटी सर्व्हिसेस प्रायव्हेट लिमिटेड' व 'सायटेक सूर्या' यांच्या वतीने वेल्ले तालुक्यातील अतिदुर्गम १६ वस्त्यांमध्ये सुमारे ५०० सौरदिव्यांचे वाटप केल्याची माहिती गटविकास अधिकारी मनोज जाधव यांनी दिली.

स्वातंत्र्यानंतरही अद्याप वीज न पोचलेल्या वेल्ले तालुक्यातील माणगाव, टेकपोळे, शिरकोली, वडघर, घोल, गोंडेखल, रुळे, गिवशी अंतर्गत येणाऱ्या १६ वस्त्यांचा यात समावेश होता. या वाड्यावस्त्यांवर राहणाऱ्या नागरिकांना सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे अध्यक्ष डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित

कार्यक्रमात सौरदिव्यांचे वाटप करण्यात आले. त्यामुळे यंदाच्या दिवाळीत वाड्यावस्त्या प्रथमच लख्ख प्रकाशाने उजळणार असल्यामुळे ग्रामस्थांनी आनंदोत्सव साजरा केला. दरम्यान, शिवकालीन टाकीसाठी निधीची मागणी व वनहक्क समितीच्या वतीने वैयक्तिक व सार्वजनिक दावे दाखल करण्यात यावेत, असे गटविकास अधिकारी

जाधव यांनी सांगितले.

या वेळी गेट माय सोल्युशनचे संचालक जयवंत महाजन, सनगार्डचे साई प्रकाश, सौरभ जिंदाल, पंचायत समितीच्या सभापती संगीता जेधे, पंचायत समिती सदस्य सीमा राऊत, गटविकास अधिकारी मनोज जाधव, विस्तार अधिकारी एस. आय. मोमीन, निमगिरे व ग्रामस्थ उपस्थित होते.

शिरकोली (ता.वेल्ले) : वीज नसलेल्या वाड्यावस्त्यांना सौरदिव्यांचे वाटप करताना मान्यवर.

Pune, District-Today
01/11/2018 Page No. 5

Pune, Thursday, 01st November, 2018

शिरकोली परिसरात सौरदिव्यांचे वाटप

पुणे : शिरकोली (ता. वेल्हे) येथे सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क व सनगार्ड अवैलबिलिटी सर्व्हिसेसच्या वतीने वीज जोडणीपासून वंचित असणाऱ्या सुमारे शंभर कुटुंबीयांना सोलार एलईडी पथदिवे, सोलार एलईडी गृहपयोगी दिवे, सायटेक् सूर्या या सौर दिव्यांचे नुकतेच वाटप करण्यात आले. यावेळी सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे महासंचालक डॉ. राजेंद्र जगदाळे यांच्यासह पदाधिकारी व ग्रामस्थ उपस्थित होते. यावेळी शिरकोली परिसरातील डांगेखिंड, हिरवे वस्ती तसेच माणगाव परिसरातील पिंपळमाळ, कंधारवस्ती व कुंभतळ येथील शंभर कुटुंबीयांना यावेळी एलईडी सौरदिव्यांचे वाटप करण्यात आले.

162 मरीजों की गर्भाशय मुख के कैंसर की पूर्व जांच

शिविर का समापन

धमतरी (प्रखर)। ईसीजीसी लिमिटेड मुंबई (भारत सरकार उद्यम) के सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर) उपक्रम अंतर्गत व साइंस एंड टेक्नॉलॉजी पार्क पुणे, विज्ञान व प्रौद्योगिकी विभाग भारत सरकार मर्थित संस्था इनकी संकल्पना व प्रयोजन से धमतरी मसीही अस्पताल में गर्भाशय मुख के कर्क रोग की पूर्व जांच के प्रकल्प का आरंभ किया गया था। इस प्रकल्प के माध्यम से धमतरी मसीही अस्पताल के डॉक्टर द्वारा 162 मरीजों की गर्भाशय मुख के कैंसर की पूर्व जांच की गयी।

इस प्रकल्प का समापन समारोह धमतरी मसीही अस्पताल में आयोजित किया गया। समारोह में साइंस एंड टेक्नॉलॉजी, पुणे के प्रकल्प संयोजक विकास पवार, साइंस एंड टेक्नॉलॉजी पार्क की इंक्यूब्यती कंपनी आयुजेन बायीसायन्स के मनीष पुंगलीया, अभय वैद्य, पुणे से आयी गर्भाशय मुख के कैंसर की विशेषज्ञ डॉ.

स्मिता जोशी और धमतरी मसीही अस्पताल के मेडिकल सुप्रीटेंडेंट डॉ. संदीप पटोदा व डॉक्टर स्मिता रामाकुमार, डॉ. एस नेताम, डॉ. नीरज

नेताम, डॉक्टर एरा क्लाउडिस एवं धमतरी मसीही अस्पताल की नर्स, सहकारी व मरीज उपस्थित हुये। इस समारोह में पुणे से आयी गर्भाशय मुख के कैंसर की विशेषज्ञ डॉ. स्मिता जोशी ने गर्भाशय मुख के कैंसर से सुरक्षा एवं सावधानिया और बचने के विषय में बहुत ही महत्वपूर्ण जानकारी दी।

लोकमत

जैन सोशल ग्रुप पुणे पश्चिम मानवसेवा फाऊंडेशन व सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्क पुणे यांच्यावतीने वेल्ल्यातील नागरिकांना सौरऊर्जेचे दिवे वाटप करण्यात आले.

सौरदिवे देऊन केली दिवाळी प्रकाशमान

जैन सोशल ग्रुपचा अभिनव उपक्रम :

६० घरांत आला दिवाळीदिवशी प्रकाश

लोकमत न्यूज नेटवर्क

कात्रज : एकीकडे आपल्या देशातील अंतराळवीर चंद्रावर, मंगळावर जात आहेत. आपले पुणे शहर मेट्रो सिटी होत आहे. मात्र दुसरीकडे आज अनेक घरामध्ये वीज पोहोचू शकली नाही. हीच आपल्या प्रगतीची खरी शोकांतिका आहे.

जैन सोशल ग्रुप पुणे पश्चिम मानवसेवा फाऊंडेशन व सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्क पुणे यांच्यावतीने वेल्ला तालुक्यातील अनेक गावामध्ये ज्या कुटुंबांकडे अजूनही वीजजोडणी झालेली नाही, अशा सुमारे ६० कुटुंबांना सौरदिवे देऊन खऱ्या अर्थाने त्यांची दिवाळी प्रकाशमान केली. खरे तर शासनाने ही कामे करणे अपेक्षित आहे.

जैन सोशल ग्रुप पुणे पश्चिमचे अध्यक्ष रामलाल शिंगवी यांनी

सांगितले, की सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्क पुणे यांनी ५०० वीज नसलेल्या घरांसाठी हा उपक्रम हाती घेतला आहे. एक सौरदिवे बसवण्यासाठी पॅनल सोडून ८ हजार रुपये खर्च येतो. आमच्या ग्रुपच्यावतीने आम्ही गिवशी, वडघर, चिमकोडी वस्ती, गोपाळपाडा, कोकरेवस्ती, मरगळेवस्ती, नागोबावस्ती अशा ठिकाणच्या सुमारे ६० घरांमध्ये हे सौरदिवे बसवले आहेत. यामुळे या दिवाळीला या प्रत्येक घरातील अंधकार कायमचा दूर होईल, अशी आमची भावना आहे. तसेच नागरिकांना मिठाई व कपड्यांचे वाटपदेखील ग्रुपच्यावतीने करण्यात आले. या उपक्रमासाठी डॉ. राजेंद्र जगदाळे, प्रकाश भंडारी, अजित खिंवसरा, विजय भटेवरा, संदीप चंगेडिया, किशोर गांधी, अनिल कटारिया, सुभाष नहार, संजय शिंगवी यांनी प्रयत्न केले.

हरिभूमि
समाचार ही नहीं, विचार भी

Tuesday, 06th November, 2018

डॉ. स्मिता ने बचाव पर दिए टिप्स

हरिभूमि न्यूज ►►धमतरी

सामाजिक उत्तरदायित्व सीएसआर
उपक्रम अंतर्गत मसीही अस्पताल में

■ मसीही अस्पताल 162 मरीजों
में 162 गर्भाशय की गर्भाशय
मुख कैंसर की जांच की
जांच हुई गई। गुरुवार

को समापन अवसर पर पुणे से
पहुंची गर्भाशय मुख की कैंसर
विशेषज्ञ डॉ. स्मिता जोशी ने सुरक्षा,
सावधानी तथा बचाव के विषय में
महत्वपूर्ण जानकारी दी।

साईस एण्ड टेक्नालाजी पुणे के
प्रकल्प संयोजक विकास पवार ने
बताया कि ईसीजीसी लिमिटेड मुंबई
के सामाजिक उत्तरदायित्व
सीएसआर उपक्रम अंतर्गत साईस
एण्ड टेक्नालाजी पार्क पुणे, विज्ञान

एवं प्रौद्योगिकी विभाग की
संकल्पना व प्रयोजन से धमतरी
मसीही अस्पताल में गर्भाशय मुख
के कैंसर रोग की पूर्व जांच के
प्रकल्प का आरंभ किया गया। इस
योजना के माध्यम से मसीही
अस्पताल के डाक्टरों द्वारा 162
महिलाओं की गर्भाशय मुख कैंसर
की जांच की गई। यह जांच जुलाई
से सितम्बर माह तक आयोजित थी।

गुरुवार को समापन अवसर पर
टेक्नालाजी पार्क के मनीष
पुंगलिया, अभय वैद्य, पुणे की
विशेषज्ञ डॉ. स्मिता जोशी सहित
धमतरी मसीही अस्पताल के
मेडिकल अधीक्षक डॉ. संदीप
पटोदा, डॉ. स्मिता रामाकुमार, डॉ.
एस नेताम, डाक्टर नीरज नेताम,
डॉ. एरा क्लाडियस, नर्सिंग एवं
मरीज उपस्थित थे।

11/20/2017

Hindustan Times e-Paper - Pune - 20 Nov 2017 - Page #3

MIT student designs new 'pain-free' Indian toilet

■ Satyajit Mittal's 'SquatEase' has an angle of elevation at the footrest for equal weight distribution, decreasing strain on ankles. HT

Prachi Bari

■ Prachi.bari@htlive.com

PUNE: Satyajit Mittal, a 25-year-old student from the MIT school of Design, has redesigned the age-old toilet model with changes at the footrest, which in the past, had never attracted attention from the design point of view.

The project undertaken by Mittal, is currently in the prototype phase and has received the Nidhi Prayas Innovation Grant worth ₹10 lakh by Nidhi Prayas Centre, Science and Technology Park, Pune, promoted by National Science and Technology Entrepreneurship Development Board (NSTEDB), government of India. It is the first ever unidirectional toilet in the world and also has a universal demarcation to help the visually impaired use the product, said Mittal.

According to Mittal, his squat toilet design has an angle of elevation, which is easier to squat on. It can be seen as an ergonomic design development on a given design, he said.

"This new design, called SquatEase, will help those can't squat well and those who are often seen squatting on toes, and don't touch their heels to balance themselves on a toilet, putting more pressure on their the back, knees and ankles. It is a very uncomfortable situation and to aid them, I have included the squat toilet with an angle of elevation, more surface area to keep heel and the toes so that the centre of gravity is maintained constantly. This will help them balance better. Due to the added surface, the weight distribution in the back, toes and knees is equal, reducing pain and making it easier to squat," Mittal added.

It was while designing a problem-solving product at MIT Institute of Design in a course called Special Needs that he came up with this idea and was at the time when Prime Minister Narendra Modi had started the Swachh Bharat Abhiyan and the introduction of toilets. "I started researching about India's state of sanitation and was intrigued by the different problems associated to the sector that did not have a solution to. I began with a design for a toilet for women. I started clicking photographs of persons squatting from an inclined angle and also started observing their behavioural patterns. I found that most people squat on their toes with their heels in the air. I spoke to physiotherapy centres and they too validated the problem. Following this, I designed a new footrest for squat toilets," he stated.

Sakal Times

City-based colleges win KPIT Sparkle award

ST CORRESPONDENT
reporters@sakaaltimes.com

Pune: Two city-based colleges, team Aqua from Army Institute of Technology (AIT) has received a platinum award for developing vertical axis water turbine (VAWT) and team Drivetrain from Jayawanttrao Sawant College of Engineering, Pune, which has designed a novel transmission system (single stage gearbox) won the 'Most Popular Award' at the fifth edition of national innovation and design contest, KPIT Sparkle.

The theme this year was 'Energy and Mobility for the Future'.

Shivam Mishra and Sachin Dwivedi of final year mechanical engineering from AIT have build a VAWT, which is 24 per cent more efficient than a conventional system. The turbine can be used for both small and large-scale energy production and in all flow conditions.

Speaking to Sakal Times, Mishra said, "One of the biggest disadvantages of water turbines is that it needs a dam to be made for the energy production, which makes the setup expensive while lot of skill is also required."

Mishra also stated that although there is good water resource available, gen-

ACHIEVERS: Five students with their project, the Novel transmission system e-vehicle.

eration of hydro-energy is very less in comparison to thermal energy. "Using water resource to produce electricity is a perfect option. But due to the complexity of design and initial costs and also the absence of a good design for a small scale energy production, the small scale water turbines are not used," said Mishra, adding that on this note, the duo set to invent a new technology for it.

"VAWT is a device, simple in construction and which gives an appreciable output. In this project, we have proposed a new design for a water turbine, which can be used both in small and large scale energy production. The best thing in

the proposed design is that it does not need any dam for the setup, it is a water turbine used to trap energy from the surface of the water flow irrespective of the flow of the water stream.

Function of VAWT

"There are lots of surface water turbine designs already proposed and used but the main problem with them is that they cannot be adjusted according to the varying water level. In this design, we have also proposed a mechanism that can be used to adjust the height of the turbine," added Mishra.

Five students, Prasanna Agnihotri, Jay Gaikwad, Ajinkya Kate, Srinivas Sirsat and Rushikesh Sagare

of third-year mechanical engineering from Jayawanttrao Sawant College of Engineering build a 'novel transmission system (single stage gearbox)' to increase the load carrying capacity and gradeability of existing e-vehicles.

"The existing e-vehicles have hub motors due to which they can't climb up or down hilly roads easily, also they can't carry much load. The torque-speed capacity, which enables pick-up speed is also less. Therefore, we have developed a transmit system, which will be centrally mounted breastless direct current (BLDC) motor which will overcome all these challenges," said Agnihotri.

"We have increased the torque speed by 13.30 Newton Meter and have achieved a maximum speed of 50 mph. It can easily carry multiple people with the help of new technology," added Agnihotri. They have developed the project under the guidance of Prof Virendra Bhojwani.

These teams will now receive mentorship at Centre for Innovation Incubation and Entrepreneurship (CIE), IIM Ahmedabad, Incubation Cell IITM, Science and Technology Park, BHAU Institute and Centre for Innovation, Incubation, and Linkages (CIIL) Savitribai Phule Pune University.

STPUNE, Main
26/02/2019 Page No. 3

कौशल्यविकास, रोजगारसंधी हवीच!

सरकारी
धोरणांमध्ये
तत्काळ
बदल व्हावा

स्वार्नी मुजुमदार
प्र-कुरगुरूक, सिंगापॉरिस कौशल्य
आणि मुक्त विद्यार्थी

केंद्र सरकार नोकऱ्या निर्माण करू शकत नाही; पण त्या नोकऱ्या उपलब्ध आहे, त्याची माहिती दर रॉन महिन्यांनी जाहीर केली पाहिजे. यामुळे विद्यार्थ्यांना वा उमेदवारांना नोकऱ्या कुठे आहेत, हे समजेल. मध्यम आकाराचे उद्योग आहेत, ते कौशल्य असमानतेपेक्षा न्यूनच्यकडे कौशल्य आहेत त्यांना प्राधान्य देतात. कारण त्यांना कमी भागार दिला जातो. कौशल्य विकाससाठी सरकारही प्रयत्न करते आहे, योजना देत आहे. विद्यार्थ्यांना कौशल्यकडे जा, असे संशोधने जाते; पण एरवी लोक त्याकडे वळत नाहीत. कारण त्या नोकरी देताना त्या प्रमाणव्याला काहीच मूल्य दिले जात नाही. हे किती बदलण्यासाठी सरकारी धोरणांमध्ये तत्काळ बदल घडवून आणला पाहिजे, तसेच कौशल्याला महत्त्व प्राप्त होईल; तसेच रोजगारधम मनुष्यकळ तयार होईल.

- सरकारने मान्य केलेले अभ्यासक्रम असतील, तर ते करणाऱ्यांना नोकरीत प्राधान्य दिले पाहिजे, अशी सक्ती सरकारने करावी.
- रोजगाराचे धोरण सरकारने बदलावे. त्यात नोकरीसाठी एक तर्त कौशल्य मिळवलेले असले पाहिजे, असा नियम घाटावा.
- कौशल्यचे महत्त्व काय, हे

पोचविण्यासाठी विशेष प्रयत्न करायला हवेत.

- पदवीधारकांना प्रशिक्षण असेल; पण कौशल्य असलेल्या व्यक्तींना नसते. ही तफावत दूर करण्यासाठी कौशल्याला पदवीसारखी समता दिली पाहिजे.
- कौशल्य अभ्यासक्रम वेळून घराबाही केले, तर बोरर्सनी अंदा, बोरर्सनी इलेक्ट्रॉनिक्सला प्रवेश मिळत नाही.

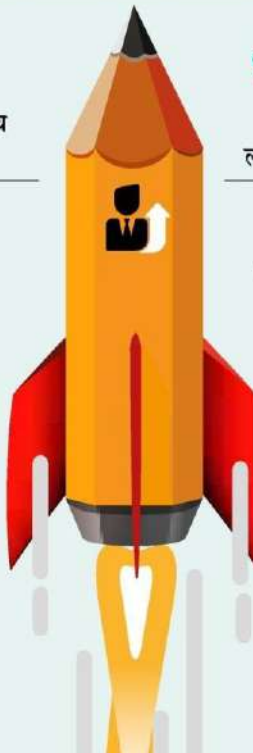
रोजगार, कौशल्यविकास

१.५ लाख

पुण्यात कौशल्य
शिक्षण घेणारे

५०

कौशल्य
देणाऱ्या संस्था

१०,०००

पुणे परिसरातील
लहान-मोठे उद्योग

३ लाख

उद्योगात कार्यरत
मनुष्यबळ

उद्योजकता
विकास केंद्रे
उभारण्यास
पुणे अनुकूल

राजेंद्र जगताप
महसंचालक, सायन्स अँड
टेक्नॉलॉजी पार्क

पुणे शहर हे उद्योजकता विकास केंद्रे उभे करण्यासाठी खूप अनुकूल आहे; पण त्याला फायदा घेतलेला नाही. पुण्यात २५-३० हायटेक इन्क्यूबेशन सेंटर असली पाहिजेत. प्रत्येक सेंटरमध्ये ३०-४० कंपनी येऊ शकतात. यामुळे खूप मोठा रोजगार निर्माण होईल. वाशिवाय नवीन कंपनी आणि तंत्रज्ञान बाजारात येईल. याच वेळी पुणे मोठ्या होतिले. चाबणेवर दुर्लक्षित राहिलेले क्षेत्र म्हणजे बायोटेक्नॉलॉजी. त्यावर शिक्षण क्षेत्रने चांगले काम केले आहे. मात्र, उद्योगांच्या दृष्टीने त्याचा विचार झालेला नाही. फक्त वेळळ कौशल्य देऊन उद्योग नाही, तर त्या प्रकारचे रोजगार निर्माण करण्याची गरज आहे.

- स्टार्टअप आणि उद्योजकांना अनुकूल वातावरण घ्यायचे असेल, तर त्यासाठी इन्क्यूबेशन सेंटर महत्त्वाचे आहे.
- इन्क्यूबेशन सेंटरसाठी स्थानिक स्वाम्य संस्थांनी पायाभूत सुविधा दिल्या पाहिजेत. प्रत्येक भागात गाऊग्रुहे उभी करावी. सर्वा उद्योजकता विकास केंद्र उभी करावीत.
- शाळा, रस्ते, पाणी या गरजा पूर्णरूपाने जगात, त्या लक्षासाठी खोर्ट सेंटरची उभारणी करावी.

- काही फिक्स्ड सेंटर आहेत; परंतु एप्रिल आघारित सेंटर किंवा उच्च शिक्षणाचे प्रशिक्षण केंद्रे तयार झाली पाहिजेत. तरच नवे रोजगार निर्माण होतिले.
- पुण्यात मोडिकल इन्क्यूबेशन क्लस्टर, इलेक्ट्रॉनिक्स अॅसेंब्ली क्लस्टर, फूड प्रोसेसिंग क्लस्टर निर्माण केले पाहिजेत. त्यासाठी उद्योग, शिक्षण संस्था बरोबर घेतले तर रोजगारनिर्मितीला वेगळी दिशा मिळेल.